

Centrālā statistikas pārvalde

gada pārskats 2016

**gada pārskats
2016**

PRIEKŠVĀRDS

Godātais lasītāj!

Informācija ir svarīgs faktors, kas ietekmē sabiedrības un ekonomikas attīstību, tāpēc oficiālās statistikas ražotāju galvenais uzdevums ir nodrošināt ar datiem dažādas lietotāju grupas – iedzīvotājus, lēmumu pieņēmējus, zinātniekus un žurnālistus. Pateicoties darbinieku atbildīgam ikdienas darbam, esam izpildījuši visus oficiālās statistikas programmā noteiktos uzdevumus, nodrošinot statistisko informāciju nacionālajām vajadzībām un starptautisko saistību izpildīšanai. CSP darbinieku profesionālitāte ir svarīgs priekšnosacījums, lai oficiālā statistika būtu labas kvalitātes un starptautiski salīdzināma.

Pērn spēkā stājās jauni statistikas nozari regulējoši tiesību akti, un to prasību ieviešana bija visu mūsu darbinieku izaicinājums. Pirmo reizi izstrādājām oficiālās statistikas trīsgadu programmu, sasaistot to ar vidēja termiņa budžeta plānošanu. Ieviešot starptautiskas rekomendācijas, izveidojām Statistikas padomi, kas sniedza CSP neatkarīgu un profesionālu konsultatīvo atbalstu.

Mūsu speciālistu profesionālās zināšanas tiek novērtētas starptautiskajā sadarbībā. Viņi tiek aicināti piedalīties dažādās aktivitātēs kā augsta līmeņa eksperti savā statistikas jomā.

Strādājot ANO Statistikas komisijā un darbojoties dinamiskajā ESS vidē, attīstām arvien jaunus sadarbības instrumentus, kas veicina ieguldīto resursu ilgtspēju, aktīvi darbojamies *Vision 2020* aktivitātēs, kas paredz inovatīvu risinājumu attīstīšanu statistikas sagatavošanā un izplatīšanā, mūsu eksperti savas kompetences ietvaros aktīvi piedalās OECD darbā.

Izsaku pateicību sadarbības partneriem, respondentiem, kā arī ikvienam mūsu kolektīva loceklim par atbildīgu darbu iestādes mērķu sasniegšanā.

Centrālās statistikas pārvaldes
priekšniece

SATURS, SAĪSINĀJUMI, MISIJA

SATURS

PRIEKŠVĀRDS	3
SATURA RĀDĪTĀJS	5
SAĪSINĀJUMI	6
MISIJA, VĪZIJA, PAMATVĒRTĪBAS UN DARBĪBAS VIRZIENI	7
2016. GADA NOTIKUMU KALENDĀRS	9
2016. GADA PRIORITĀRIE PASĀKUMI	17
STATISTIKAS DIMENSIJAS	21
STATISTIKA UN PĒTNIECĪBA	32
STATISTIKAS LIKUMS UN TĀ PRASĪBU IEVIEŠANA	36
CSP UN ADMINISTRATĪVO DATU AVOTI	40
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	46
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	53
PERSONĀLS	57
2016. GADA FINANŠU PĀRSKATS	63
2017. GADĀ PLĀNOTIE SVARĪGĀKIE PASĀKUMI	66

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ANO EEK	Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija
CAWI (Computer Assisted Web Interviewing)	Datorizētas personu interneta aptaujas
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EK	Eiropas Komisija
EKS	Eiropas Kontu sistēma
EM	Ekonomikas ministrija
ES	Eiropas Savienība
ESS	Eiropas Statistikas sistēma
ESSPROS (European System of Integrated Social Protection Statistics)	Eiropas Integrētās sociālās aizsardzības statistikas sistēma
Eurostat	Eiropas Savienības Statistikas birojs
EU-SILC	Eiropas Savienības statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem
FRIBS (Framework Regulation Integrating Business Statistics)	Integrētās uzņēmējdarbības statistikas pamatregula
IAKS	Integrētā administrēšanas un kontroles sistēma
Intrastat	ES dalībvalstu savstarpējās tirdzniecības ar precēm statistiskās uzskaites sistēma
ISDAVS	Integrētā statistisko datu automatizētā vadības sistēma
KVS	Kvalitātes vadības sistēma
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LSSA	Lauku saimniecību struktūras apsekojums
MBA	Mājsaimniecību budžeta apsekojums
MK	Ministru kabinets
NKI	Nacionālais kopienākums
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
Prakses kodekss	Eiropas Statistikas prakses kodekss
PKC	Pārresoru koordinācijas centrs
PRODCOM	Rūpniecības produkcijas klasifikācija
PMLP	Pilsnības un migrācijas lietu pārvalde
PPP	Pirkspējas paritāšu programma
PCI/SPCI	Saskaņotais patēriņa cenu indekss
SDMX	Statistikas datu un metadatu apmaiņas rīks
SSDN	Sociālās statistikas datu noliktava
SUR	Statistikas uzņēmumu reģistrs
Twinning	Mērķsadarbības projekts
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija
USS	Uzņēmējdarbības strukturālā statistika
Vision 2020	ESS attīstības stratēģija
VIP	Vīzijas ieviešanas projekti (<i>Vision Implementation Project</i>)
VZD	Valsts zemes dienests

VĪZIJA, MISIJA, PAMATVĒRTĪBAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Darbības mērķis

CSP mērķis ir nodrošināt oficiālo statistiku par sabiedrībā notiekošajām ekonomiskajām, demogrāfiskajām un sociālajām parādībām un procesiem, kā arī par vidi.

Oficiālo statistiku nodrošina, lai sasniegtu kādu no šādiem mērķiem:

- normatīvo aktu vai attīstības plānošanas dokumentu izstrāde, ieviešana, uzraudzība vai novērtēšana vai attīstības scenāriju vai prognožu izstrāde;
- normatīvajos aktos noteikto valsts institūciju funkciju izpilde, izņemot privātpersonu kontrolēšanas, uzraudzības vai sodīšanas funkciju izpildi;
- sabiedrības vispusīga informēšana.

Misija

CSP darbības virsmērķis (misija) ir nodrošināt statistiskās informācijas lietotājus ar neatkarīgu un kvalitatīvu oficiālo statistiku.

Vīzija

CSP vīzija – starptautiski atpazīstama iestāde, kas ir kvalitatīvas oficiālās statistikas sagatavotāja un koordinatore Latvijā.

CSP personāls ir motivēts, apveltīts ar nepieciešamajām kompetencēm un atbilstošām prasmēm un zināšanām, uz rezultātu orientēts, spējīgs ieviest inovatīvus risinājumus.

Pamatvērtības

CSP savā darbībā balstās uz šādām pamatvērtībām – zināšanas, sadarbība, atklātība, tiesiskums un atbildība.

Mūsu pamatvērtība ir izglītots, profesionāls, godīgs un uzticams personāls, ko raksturo augsta saskarsmes kultūra un tiekšanās uz kvalitatīvu darba rezultātu.

CSP ēka
Lāčplēša ielā 1, Rīgā

Vīzija, misija, pamatvērtības un darbības virzieni

CSP darbības virzieni

- Statistiskās informācijas ieguve, apstrāde un analīze.
- Statistisko datu lietotāju nodrošināšana ar nepieciešamo informāciju.
- Oficiālās statistikas kvalitāte.
- Informācijas tehnoloģiju attīstība.

CSP prioritātes

- Efektīvas metodes un informatīvi dati avoti: statistikas jomas normatīvā regulējuma ietekmes izvērtējums, regulējuma aktualizācija un sabiedrības līdzdalības veicināšana.
- Respondentu administratīvā sloga samazināšana un sadarbības attīstība.
- Administratīvo datu avotu un regulāro CSP apsekojumu sniegtās informācijas izmantošana statistikas ražošanā. Gatavošanās 2021. gada tautas skaitīšanai.
- Attīstība ESS atbilstoši tās stratēģiskajiem virzieniem un statistikas ieguves, apstrādes un izplatīšanas progresīvajām tendencēm.
- Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un attīstība, sistēmiska pieeja procesu norisei un vadībai, nepārtraukta sniegto produktu un pakalpojumu pilnveidošana un attīstība.
- CSP darbinieku profesionālo kompetenču attīstība.

2016. GADA
NOTIKUMU KALENDĀRS

2016. GADA NOTIKUMU KALENDĀRS

Janvāris

- No 2016. gada 1. janvāra līdz 2019. gada beigām Latvija (Centrālā statistikas pārvalde) rotācijas kārtībā ievēlēta ANO Statistikas Komisijā biedra statusā.
- 1. janvāris, Rīga. Stājas spēkā **Statistikas likums**.

Februāris

- 10.-11. februāris, Luksemburga. CSP priekšniece A. Žīgure piedalās ESS komitejas sanāksmē un dalās pieredzē ESS seminārā par kvalitātes jautājumiem statistikas jomā.
- 15.-16. februāris, Brisele (Beļģija). Patēriņa cenu indeksu eksperte N. Dubkova strādā Padomes juristu-lingvistu darba grupas sanāksmē, kur apspriež gala precizējumus ES Regulas par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem un mājokļu cenu indeksu bāzes tekstam, kā arī nacionālās versijas tekstu.
- 18.-19. februāris, Parīze (Francija). OECD organizētajā sanāksmē par ienākumu sadalījuma datu iesniedzējiem piedalās CSP eksperts V. Veretjanovs.
- 22. februāris, Rīga. CSP nosaka vienotas vispārīgās kvalitātes prasības 55 statistikas iestādēm.

Marts

- 1. marts, Rīga. Notiek pirmā Statistikas padomes sanāksme. Par padomes priekšsēdētāju ievēl CSP priekšnieci A. Žīguri.
- 1. marts, Rīga. CSP iesniedz Ekonomikas ministrijā Informatīvo ziņojumu par Pasākumu plānā 2021. gada tautas skaitīšanas sagatavošanai un organizēšanai paredzēto pasākumu izpildi.
- 9.-11. marts, Parīze (Francija). *Eurostat/ILO/IMF/OECD* darba seminārā par pensiju statistiku piedalās CSP eksperte I. Vanovska un iepazīstina ar CSP labo praksi.
- 7.-11. marts, Nujorka (ASV). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās ANO Statistikas komisijas 47. sesijā. Sesijas ietvaros Latvija ievēlēta Komisijas biroja sastāvā, un A. Žīgure veic ziņotāja pienākumus.

2016. gada notikumu kalendārs

Tiek apstiprināts indikatoru ietvars ilgtspējīgas attīstības mērķu mērišanai.

- 15.–16. marts, Tallina (Igaunija). Notiek Baltijas valstu sanāksme par uzņēmējdarbības strukturālo un ārvalstu saistītu uzņēmumu statistiku, kurā piederē dalās CSP eksperte O. Nikoluškina.
- 15.–18. marts, Bukarestē (Rumānija). CSP priekšnieka vietnieks K. Misāns, departamenta direktore J. Dišereite un direktora vietniece I. Balode piedalās ESS augsta līmeņa darba grupas sanāksmē par Vīzijas 2020 ieviešanas jautājumiem un seminārā par ESS modernizāciju.
- 17.–18. marts, Parīze (Francija). OECD Nacionālo ekspertu darba grupas par zinātnes un tehnoloģijas rādītājiem sanāksmē piedalās CSP eksperte S. Jesiļevska.
- 21.–24. marts, Parīze (Francija). CSP eksperte L. Laganovska piedalās OECD Preču un pakalpojumu tirdzniecības statistikas darba grupas sanāksmē un OECD seminārā par preču tirdzniecības statistiku uzņēmumu raksturlielumu dalījumā.
- 21.–22. marts, Rīga. CSP mācību semināru vada Nīderlandes statistikas eksperts *Eric Schulte Nordholt* un iepazīstina ar Nīderlandes labo praksi administratīvo datu kvalitātes vērtēšanā.

Aprīlis

- 1. aprīlis, Rīga. CSP prezentē statistikas iestādēm Kvalitātes vadības sistēmu statistikas nodrošināšanas procesu vadībai.
- 13.–14. aprīlis, Viljā (Lietuva). Baltijas valstu seminārā apspriež aktuālākos jautājumus cenu statistikas rādītāju apkopošanā, atbilstību *Eurostat* rekomendācijām, kā arī turpmāko virzību.
- 25.–26. aprīlis, Parīze (Francija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās OECD Statistikas un statistikas politikas komitejas 13. sesijā.
- 27.–28. aprīlis, Kārdifa (Apvienotā Karaliste). 11. seminārā par Darbaspēka apsekojuma metodoloģiju CSP eksperti A. Fisenko un Z. Pallo-Mangale stāsta par mēneša novērtējumu metodoloģijas izstrādi Latvijas Darbaspēka apsekojumam.
- 27.–29. aprīlis, Parīze (Francija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Eiropas statistiku konferences 64. plenārsesijā.

2016. gada notikumu kalendārs

- 28.–29. aprīlis, Luksemburga. CSP patērija cenu indeksu eksperte N. Dubkova *Eurostat* organizētajā seminārā par mājokļu statistikas jautājumiem prezentē Latvijas pieredzi īpašnieka apdzīvotā mājokļa cenu indeksa apkopošanā.

Maijs

- 2. maijs, Rīga. CSP uzsāk dalību starptautiskajā projektā "Trešais EU-SILC ekspertīzes tīkls par ienākumiem un dzīves apstākļiem – Net-SILC3".
- 11.–12. maijs, Erebrū (Zviedrija). CSP eksperti piedalās konsultācijās ar Zviedrijas Statistiku par tautas skaitīšanas datu iegūšanu no administratīvajiem avotiem (VIP.ADMIN).
- 12.–14. maijs, Nūporta (Apvienotā Karaliste). Statistikas pieredzes apmaiņas un mācību seminārā par pakalpojumu produkcijas indeksa aprēķiniem piedalās CSP eksperte T. Ballode un dalās pieredzē ar citu valstu pārstāvjiem par tirdzniecības un pakalpojumu īstermiņa statistikas indikatoriem.
- 17.–18. maijs, Rīga. CSP organizē divu dienu mācību semināru "Kvalitātes vadības sistēmas procesa nodrošināšana statistikas datu vākšanā un apstrādē".
- 18.–19. maijs, Luksemburga. CSP priekšniece A. Žīgure piedalās seminārā par ES preču tirdzniecības statistikas modernizāciju un ESS komitejas sanāksmē.
- 19.–20. maijs, Kopenhāgena (Dānija). Ražotāju cenu indeksu eksperti B. Alksnīte un L. Nemsadze Ziemeļvalstu seminārā par biznesa pakalpojumu cenu indeksa statistiku diskutē par metodoloģiskajiem jautājumiem un eksperimentālām alternatīvajām datu vākšanas metodēm.
- 23.–27. maijs, Baku (Azerbaidžāna). CSP eksperte I. Zabarovska piedalās *Twinning* projekta "Atbalsts Azerbaidžānas Valsts statistikas komitejai nacionālās statistikas modernizācijai saskaņā ar Eiropas standartiem" eksperta vizītē.
- 30.–31. maijs, Rīga. Notiek *Eurostat* ekspertu vizīte CSP par Pirkspējas paritāšu programmu 2016.–2017. gadam.
- 31. maijs, Rīga. Ministru kabinets apstiprina "Noteikumus par tautību klasifikāciju".

CSP eksperte

Jolanta Minkevica (otrā no kreisās)
 piedalās konferencē Madridē
 par kvalitāti oficiālajā statistikā

2016. gada notikumu kalendārs

- 31. maijs–1. jūnijis, Parīze (Francija). OECD Forumā 2016 piedalās departamenta direktore M. Behmane.

Jūnijs

- 1.–3. jūnijs, Madride (Spānija). Konferencē par kvalitāti oficiālajā statistikā (Q2016) piedalās CSP ekspertes J. Minkevica, I. Aināre un A. Irbe un prezentē jauno Statistikas likumu, CSP pieredzi nacionālās statistikas sistēmas koordinācijā.
- 6.–10. jūnijs, Rīga. Notiek Eiropas Statistiku apmācību programmas kurga I daļa: Valsts finanšu statistika un pārmērīga deficitā procedūra.
- 20.–23. jūnijs, Ženēva (Šveice). Starptautiskajā uzņēmumu apsekojumu 5. konferencē CSP eksperti M. Liberts un M. Liepiņa iepazīstina ar izstrādāto R pakotni "vardpoor".
- 22.–25. jūnijs, Ženēva (Šveice). CSP priekšnieka vietnieks N. Tālers piedalās UNECE/Eurostat seminārā par vienotās statistikas ražošanas arhitektūras ieviešanu.
- 28.–29. jūnijs, Rīga. Bulgārijas Republikas Nacionālā statistikas institūta prezidenta vietnice vizītē izzina CSP pieredzi prezidentūras ES Padomē darba organizēšanā, gatavojoties Bulgārijas prezidentūrai 2018. gada 2. pusē.

Jūlijs

- 7. jūlijs, Rīga. CSP ierodas Ministru prezidenta biedrs, ekonomikas ministrs A. Ašeradens, lai iepazītos ar statistikas ražošanas procesa organizāciju iestādē, organizatorisko struktūru, oficiālās statistikas programmu, paveikto un attīstības darbiem.

Augusts

- 17.–19. augusts, Māstrihta (Nīderlande). Mazo domēnu novērtēšanas konferencē CSP eksperts M. Miglinieks sniedz prezentāciju "Mazo domēnu novērtēšanas pirmsais mēģinājums Latvijas Centrālajā statistikas pārvaldē".
- 22.–26. augusts, Kijeva (Ukraina). CSP eksperti J. Breidaks un M. Liberts, mācoties un lasot lekcijas (M. Liberts "Ievads par R lietošanu", J. Breidaks "Izlases plānošana, pakotne "surveyplanning"), piedalās Vasaras skolā par apsekojumu statistiku.

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas RISEBA rektore **Irina Sengikova** (no kreisās) un Centrālās statistikas pārvaldes priekšniece **Aija Žīgure** 2016. gada 8. jūnijā paraksta informācijas apmaiņas līgumu starp CSP un RISEBA

Ministru prezidenta biedrs, ekonomikas ministrs **Arvis Ašeradens** (pirmais no labās) iepazīšanās vizītē

2016. gada notikumu kalendārs

"Statistikas jomā iestāšanās OECD ir nozīmīgs ieguvums Latvijai. Mums ir iespēja dalīties pieredzē un labākajās praksēs ar OECD dalībvalstu ekspertiem jaunu, inovatīvu statistisko metožu izstrādē un pielietošanā. Arī turpmāk viena no mūsu iestādes prioritātēm būs datu sniegšana pēc iespējas pilnīgā apjomā un detalizācijā OECD pētījumu un publikāciju vajadzībām, lai statistiskie dati sniegtu pilnīgu informāciju par Latvijas sociālajiem un ekonomiskajiem procesiem, to izmaiņām un prognozēm, kas būtu noderīgi, plānojot valsts attīstību," sacīja **Aija Žīgure** (vidū), kopā ar kolēģiem, saņemot Ministru prezidenta Pateicības rakstu

14

- 31. augusts–3. septembris, Mainca (Vācija). CSP eksperte B. Zukula un Latvijas Universitātes speciālisti piedalās Eiropas Iedzīvotāju konferencē 2016 – Demogrāfiskās izmaiņas un politikas izmaiņas.

Septembris

- 1. septembris – CSP aprit 97 gadi kopš iestādes dibināšanas.
- 5.–6. septembris, Rīga. CSP notiek regulārā Baltijas valstu sanāksme par lauksaimniecības statistiku.
- 7.–9. septembris, Krakova (Polija). CSP Personāla daļas vadītāja V. Kislicka piedalās ANO EEK seminārā "Cilvēkresursu vadība un apmācība. Attīstības iespējas nākotnē".
- 8. septembris, Rīga. CSP priekšniece A. Žīgure, priekšnieka vietnieks N. Tālers un ES lietu koordinācijas daļas vadītāja I. Zemeskalna saņem Ministru prezidenta Pateicības rakstu par nozīmīgu ieguldījumu, nodrošinot veiksmīgu Latvijas iestāšanos OECD.
- 9. septembris, Rīga. CSP vadība par apzinīgu darbu un sasniegtajiem rezultātiem pasniedz CSP Atzinības un Pateicības rakstu iestādes labākajiem darbiniekiem.
- 26.–28. septembris, Vīne (Austrija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Eiropas nacionālo statistikas iestāžu vadītāju (DGINS) 102. konferencē un Augsta līmeņa darba grupā par kvalitāti statistikā.
- 28. septembris, Vīne (Austrija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās ESS komitejas sanāksmē.
- 30. septembris, Rīga. Notiek valsts pārvaldes atvērto durvju diena, CSP uzņem 80 jauniešus no 4 Rīgas izglītības iestādēm.

Oktobris

- 3.–4. oktobris, Ženēva (Šveice). CSP eksperte A. Lazdiņa piedalās UNECE/OECD seminārā par Integrēto vides ekonomisko kontu izveidi, kurā dalās zināšanās un pieredzē par Integrēto vides ekonomisko kontu ieviešanu (SEEA) un izmantošanu dažādu politiku īstenošanas vajadzībām.
- 3.–5. oktobris, Hāga (Nīderlande). CSP departamenta direktore R. Skakunova piedalās ANO EEK Eiropas statistiku konferences sesijā par

2016. gada notikumu kalendārs

statistisko datu vākšanu un apmainīšanu pieredzē.

- 5. oktobris, Rīga. Pieredzes apmaiņas vizītē par biznesa reģistriem CSP ierodas Korejas statistiskās informācijas institūta eksperti.
- 7.–8. oktobris, Rīga. CSP eksperti J. Breidaks un M. Liberts piedalās Izgudrojumu un inovāciju izstādē MINOX 2016, stāstot par CSP izstrādāto R pakotni "vardpoor".
- 13.–14. oktobris, Zagreba (Horvātija). Notiek pieredzes apmaiņas vizīte Horvātijas Republikas Statistikas birojā par PPP jautājumiem.
- 20. oktobris. Eiropas statistikas diena.
- 20.–21. oktobris, Budapešta (Ungārija). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Eiropas statistikā ieinteresēto pušu 2. konferencē.
- 24.–27. oktobris, Parīze (Francija). OECD Finanšu statistikas un Nacionālo kontu darba grupas sanāksmē piedalās CSP ekspertes V. Veidemane un I. Medne.
- 31. oktobris–2. novembris, Soči (Krievija). Daļas vadītājs V. Veretjanovs piedalās ANO EEK, Rosstat un NVS Starpvalstu statistiskās komitejas organizētajā augsta līmeņa seminārā "Nabadzības statistikas harmonizācija NVS valstīs", uzstādoties ar savu prezentāciju par EU-SILC apsekojuma realizēšanu Latvijā.

Novembris

- 1.–2. novembris, Hāga (Nīderlande). CSP eksperte I. Kallione seminārā USS prezentē Latvijas pieredzi statistikas vienības "uzņēmums" ieviešanā.
- 7.–11. novembris, Rīga. Notiek Eiropas Statistiķu apmācību programmas kursa II daļa: Valsts finanšu statistika un pārmērīga deficitā procedūra.
- 14.–15. novembris, Parīze (Francija). CSP eksperte A. Grīnšpone piedalās OECD darba grupas sanāksmē par digitālās ekonomikas mērišanu un analīzi.
- 17. novembris, Rīga. Ekonomikas ministrs A. Ašeradens godina labākos CSP darbiniekus J. Dišereiti, G. Kuzminu, S. Proli un V. Veretjanovu un pasniedz Ekonomikas ministrijas Atzinības rakstu.

CSP organizētā
Eiropas Statistiķu apmācību
programmas kursa dalībnieki spriež
par valsts finanšu statistiku

2016. gada notikumu kalendārs

- 17. novembris, Luksemburga. CSP priekšniece A. Žīgure piedalās ESS komitejas sanāksmē.
- 17.-20. novembris, Vašingtona (ASV). Departamenta direktore D. Tomase līdzdarbojas Starptautiskā Valūtas fonda 4. Statistikas foruma darbā.
- 23. novembris, Luksemburga. Notiek noslēguma sanāksme par 2015. gada granta projektu "Nākamie posmi statistisko vienību definīcijas ieviešanai biznesa statistikā" statistisko vienību noteikšana. CSP ekspertes I. Oksentjuka un L. Liepiņa prezentē iegūtos rezultātus.
- 30. novembris, Rīga. CSP iesniedz Ekonomikas ministrijā virzīšanai uz Ministru kabinetu Informatīvo ziņojumu par administratīvo datu izmantošanu CSP, problēmām un iespējamajiem risinājumiem.

Decembris

- 5.-8. decembris. Notiek CSP ekspertes D. Zemītes vizīte Armēnijas Statistikā par tūrisma statistikas atbilstības izvērtēšanu.
- 6.-8. decembris, Abū Dabī (AAE). CSP priekšniece A. Žīgure piedalās Oficiālās statistikas starptautiskās asociācijas (IAOS) 15. konferencē.
- 6.-7. decembris, Parīze (Francija). CSP eksperte L. Arnicāne piedalās OECD seminārā par Ilgtspējīgas attīstības mērķu mērišanu.
- 16. decembris, Rīga. CSP tikšanās ar tautsaimniecību nozaru asociāciju pārstāvjiem par aktuāliem uzņēmējdarbības statistikas jautājumiem un nākotnes attīstības virzieniem.
- 19. decembris, Rīga. CSP organizē sanāksmi par Eiropas Statistikas Prakses kodeksa prasību piemērošanu 12 valsts institūcijām, kuras nodrošina oficiālo Eiropas statistiku.
- 20. decembris, Rīga. Ministru kabinets apstiprina "Noteikumus par Oficiālās statistikas programmu 2017.-2019. gadam" un "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumus".

CSP darbinieki sajēm
Ekonomikas ministrijas
Atzinības rakstus

2016. GADA
PRIORITĀRIE PASĀKUMI

2016. GADA PRIORITĀRIE PASĀKUMI

CSP prioritārie uzdevumi 2016. gadā

2016. gadā CSP attīstība notika atbilstoši darbības stratēģijā un personāla stratēģijā noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. CSP darbinieki turpināja pilnveidot profesionālās prasmes un nodrošināt datu lietotājus ar nepieciešamo informāciju, kā arī sistēmiski uzlabot darba procesus un datu apstrādes tehnoloģiskos risinājumus, ievērojot labas pārvaldības principus iestādē.

Tā kā 2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Statistikas likums, CSP sāka ieviest jaunā likuma prasības savā darbībā, īpaši stiprinot CSP kā galvenās koordinējošās institūcijas lomu oficiālās statistikas sagatavošanā.

CSP strādāja *Vision 2020* pasākumu ieviešanā, īstenoja grantu programmas projektus. CSP eksperti savas kompetences ietvaros aktīvi darbojās ar OECD saistītajās aktivitātēs: gan piedaloties OECD organizētajās starptautiskajās konferencēs ar prezentācijām par iestādes labo praksi statistikas nodrošināšanā, gan ar metodoloģijas attīstību konkrētajā jomā.

Galvenās aktivitātes bija šādas:

Statistikas padome vērtē
pirmo OSP projektu

- darbu sāka Statistikas padome;
- pirmo reizi CSP sagatavoja Oficiālās statistikas programmu trīs gadiem (2017.–2019. gadam), lai nodrošinātu datu lietotājus ar informāciju par valstī pieejamo oficiālo statistiku;
- CSP izstrādāja Prakses kodeksa piemērošanas rokasgrāmatu ar Latvijas situācijai atbilstošiem skaidrojumiem, lai visas statistikas iestādes vienoti izprastu un piemērotu kodeksa prasības attiecībā uz oficiālās statistikas nodrošināšanu.
- sagatavoja un iesniedza VARAM *Oficiālās statistikas portāla* projekta aprakstu ERAF projekta pieteikumam darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" ietvaros.
- nolūkā CSP oficiālās statistikas vajadzībām ieviest vienotu, standartizētu pieejumu administratīvo datu kvalitātes izvērtējumam, sagatavoja tabulu maketus administratīvo datu avotu, metadatu un rādītāju novērtēšanai,

2016. gada prioritārie pasākumi

veidojot CSP administratīvo datu kvalitātes novērtēšanas sistēmu, lai statistikas ražošanai izmantotie administratīvie dati tiktu vienoti un sistemātiski izvērtēti un dokumentēti.

- sagatavoja un iesniedza Ministru kabineta informatīvo ziņojumu par administratīvo datu izmantošanu CSP, problēmām un iespējamajiem risinājumiem;
- pilnveidoja sociālās statistikas datu noliktavu;
- veica tautas mikroskaitīšanas datu apstrādi un analīzi, lai pilnveidotu metodoloģiju Latvijas un tās administratīvo teritoriju iedzīvotāju skaita novērtējumam, iesniedza Ministru kabinetam informatīvo ziņojumu par 2021. gada tautas skaitīšanas sagatavošanai un organizēšanai paredzēto pasākumu plāna izpildi;
- sāka statistikas datu ieguvi Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas monitoringa sistēmai.

CSP darbības rezultāti

Rezultatīvais rādītājs	2015. gadā faktiski	2016. gadā	
		Plānotais	Faktiski
Ieviesta CAWI datu vākšanas sistēma mājsaimniecību apsekojumos (% no kopējā mājsaimniecību apsekojumu skaita)	28	42	42
Attīstīta kvalitatīvu statistisko datu apstrāde un analīze un nodrošināti statistiskie rādītāji interneta datubāzēs (milj. rādītāju)	1 228	1 100	1 342
Sagatavota Oficiālās statistikas programma 2017.–2019. gadam*	1	1	1

* Sākot ar 2016. gadu, atbilstoši Statistikas likumam mainīts programmas nosaukums un darbības periods.

2016. gada prioritārie pasākumi

Rezultatīvais rādītājs	2015. gadā faktiskais	2016. gadā	
		Plānotais	Faktiskais
CSP datu izplatīšanā izmantotas interaktīvas datu vizualizācijas (vizualizāciju skaits)	10	6	7
Paplašināts mājaslapas "Skolēnu stūrītis" (jaunievedumu skaits)	8	8	8
Publicētas publiski lietojamās datnes (jaunu apsekojumu skaits)	16	3	3
Nodrošināta e-pārskatu iesniegšana (e-pārskatu sistēmā iesniegto pārskatu īpatsvars, procentos)	88	90	90

Strādājot dinamiskajā ESS vidē, CSP īstenoja aktīvu starptautisko sadarbību un attīstīja arvien jaunus sadarbības instrumentus, kas veicina ieguldīto resursu ilgtspēju, kā arī iesaistījās statistikas sagatavošanā jauno ES iniciatīvu veidošanai.

CSP ieviesa ESS attīstības plāna *Vision 2020* pasākumus, kas paredz inovācijas statistikas sagatavošanā un izplatīšanā.

Aktīvi piedaloties Eiropas Padomes un *Eurostat* darba grupās, komitejās, ES tiesību aktu sagatavošanas procesā, CSP veicina statistikas sistēmas attīstību.

STATISTIKAS DIMENSIJAS

STATISTIKAS DIMENSIJAS

Statistikas dimensijas, projekti, IT un kvalitāte

Aizvadītajā gadā pilnveidojumi CSP darbībā saistīti ar statistiskās informācijas nodrošināšanu, uzlabojot esošās metodoloģijas un ieviešot jaunas, attīstot tehnoloģijas, uzlabojot kvalitāti, vairāk izmantojot administratīvo datu avotus, samazinot respondentu noslodzi. Kvalitatīvākai darba plānošanai un uzraudzībai CSP speciālisti lietoja pašu izstrādāto jauno, elektronisko CSP Darba plānu, kas jauj standartizēti, ātri un ērti atlasīt informāciju un uzraudzīt uzdevumu īstenošanu.

Makroekonomiskā statistika

Šobrīd Latvijai ir piešķirtas atkāpes no ES regulas par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu prasībām. CSP nodrošināja visus nacionālo kontu datus, kuriem 2016. gadā beidzās atkāpes. Lai to paveiktu, CSP sagatavoja un *Eurostat* nosūtīja ielaides-izlaides tabulas par 2010. gadu. CSP eksperti turpinās darbu pie atkāpju novēršanas līdz 2019. gadam, jo 2020. gadā Latvijai jānodrošina visu obligāta statusa nacionālo kontu datu aprēķināšana.

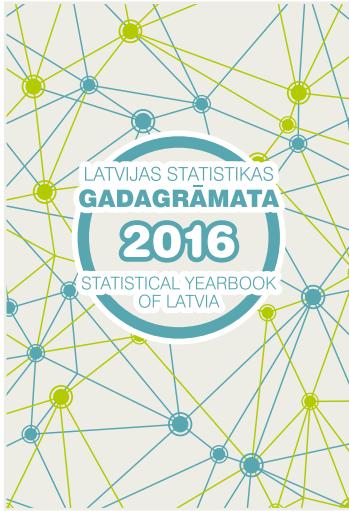
Dati *Eurostat* nosūtīti, izmantojot datu konvertieri, kas sagatavots granta projekta "SDMX un ar EKS 2010 saistīto datu struktūras definīciju ieviešana nacionālajos kontos" ietvaros. Ar jaunā rīka palīdzību nosūtīti arī preču ārējās tirdzniecības statistikas dati uzņēmumu raksturlielumu dalījumā.

Veikts republikas pilsētu iekšzemes kopprodukta un pievienotās vērtības eksperimentāls aprēķins, un turpmāk šī informācija tiks publicēta katru gadu.

CSP sadarbībā ar *Eurostat* pārstāvjiem un Latvijas Bankas ekspertiem iesaistījās ES dalībvalstīs sāktā jaunā NKI aprēķina metožu un datu avotu pārbaudes cikla aktivitātēs, kas ir Joti liela apjoma darbs, lai gūtu pārliecību par NKI aprēķina kvalitāti, aprēķina metodēm un datu avotiem atbilstoši EKS 2010 metodoloģijai.

2017. gadā visām ES valstu statistikas iestādēm jāsagatavo dati par uzkrātajām pensiju saistībām sociālās apdrošināšanas pensiju shēmās. Šī informācija sniegs iespēju dalībvalstīm prognozēt, apkopot un starptautiski salīdzināt naudas apjomu, kas izteikts šodienas vērtības izteiksmē un būtu jāizmaksā nākamajiem pensionāriem, balstoties uz atskaites brīdī uzkrātajām iemaksām, kā arī naudas apjomu, kas nepieciešams nākamo pensiju izmaksām jau esošajiem pensionāriem, ķemot vērā paredzamā mūža ilgumu.

Latvija bija viena no pirmajām ES dalībvalstīm, kas 2015. gadā ieviesa makrosimulācijas modeli valsts uzkrāto pensiju saistību aprēķināšanai un

Statistikas dimensijas

iesniedza pirmos rezultātus *Eurostat*. 2016. gadā izstrādāta jauna veidlapa "Pārskats par mūža pensiju saistību uzskaiti" (1-mūža pensija), kas nepieciešama jaunās EKS 2010 29. tabulas "Uz atskaites brīdi uzkrātās pensiju tiesības sociālajā apdrošināšanā" sagatavošanai. Veidlapu aizpildīs dzīvības apdrošināšanas sabiedrības, kurās ieskaitīts valsts fondēto pensiju shēmas (2. līmeņa) kapitāls. Veidlapa ir apstiprināta MK un pirmo reizi tiks aizpildīta 2017. gadā par 2016. gadu.

Sociālā statistika

2016. gadā sociālajā statistikā īstenoti vairāki attīstības darbi.

Viens no veiksmīgas apsekojumu norises pamatnosacījumiem ir kvalitatīvas aptaujas veidlapas izstrāde, un svarīga nozīme ir veidlapas kognitīvajai testēšanai. 2016. gadā CSP ir sākusi veikt veidlapu testēšanu, nepiesaistot ārejos ekspertus, bet veidojot fokusgrupas un sagatavojot visu nepieciešamo dokumentāciju.

Demogrāfiskajā statistikā atbilstoši jaunajai metodikai aprēķināts iedzīvotāju skaits privātajās mājsaimniecībās, balstoties uz PMLP datiem. Pēc *Eurostat* aicinājuma kopā ar pārējām ES dalībvalstīm sākta vienotas metodoloģijas izstrāde īstermiņa un ilgtermiņa iedzīvotāju skaita prognozēšanai.

Darbaspēka apsekojuma *ad hoc* modulim "Jaunieši darba tirgū" pabeigti lauka darbi un tiek analizēti rezultāti. Sagatavota *ad hoc* moduļa "Pašnodarbinātība" anketa un norādījumi intervētājiem, veikta anketas kognitīvā testēšana.

Ienākumu un dzīves apstākļu statistikā 2016. gadā *EU-SILC* apsekojumam tika pievienots modulis "Pakalpojumu pieejamība", lai iegūtu papildu informāciju par pakalpojumiem, kurus izmanto iedzīvotāji. Respondentiem bija jāatbild uz jautājumiem par formālo izglītību un apmācību, bērnu pieskatīšanu, veselības un mājas aprūpi. Sagatavota 2017. gada moduļa anketa par pieaugušo un bērnu veselību. Decembrī (9 mēnešus ātrāk, nekā prasa *EU-SILC* regula) nosūtīta *Eurostat EU-SILC* 2016. gada apsekojuma datubāze. **Pirma reizi** sagatavota arī *EU-SILC* veidlapas interneta versija (CAWI) un organizēts pilotapsekojums respondentu elektroniskās aptaujas pārbaudei.

Izglītības statistikas jomā 2016. gada UNESCO, OECD un *Eurostat* izglītības datu vākšanas projekta ietvaros ir sagatavoti nefinanšu un finanšu dati par CSP sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju Eiropas Sociālā fonda finansēta projekta "Dalība starptautiskos izglītības pētījumos" ietvaros veikto Zinātnu doktoru tālākās karjeras apsekojumu. Zinātnu doktoru apsekojuma

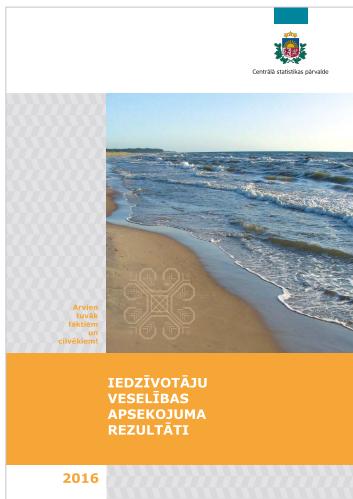

CSP eksperte **Inta Vanovska** (pirmā no kreisās) OECD seminārā iepazīstina ar CSP labāko praksi makrosimulācijas modeļa ieviešanā

CSP eksperte **Baiba Zukula** (pirmā no kreisās) ar Latvijas Universitātes un Latvijas Statistiku asociācijas pārstāvjiem Eiropas Iedzīvotāju konferencē

Statistikas dimensijas

respondentiem tika piedāvāta iespēja anketu aizpildīt tiešsaistē (CAWI), un to izmantoja **37 %** respondentu. Šis ir **augstākais** līdz šim sasniegtais rādītājs anketu aizpildīšanā CAWI, kas būtiski samazināja apsekojumu lauka darbu izmaksas.

Veselības statistikas jomā sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības un epidemioloģijas katedras prof. Ģ. Briģi publicētas Eiropas iedzīvotāju veselības apsekojuma datu tabulas un rezultātu analīze datu krājumā "Iedzīvotāju veselības apsekojuma rezultāti".

Gatavojoties 2021. gada tautas skaitīšanai, EM izveidotā starpministriju/starpinstīciju darba grupa iepazinās ar atskaiti par nepieciešamās likumdošanas sagatavošanu, 2015. gada tautas mikroskaitīšanas rezultātiem, kā arī risināmajām problēmām CSP, VZD un PMLP. Atkārtoti aktualizēts finansējuma trūkums ar MK lēmumu noteikto aktivitāšu nodrošināšanai.

Cenu statistika

Katru mēnesi un ceturksni noteiktajos termiņos un metodoloģiskajos materiālos paredzētajā kvalitātē ir nodrošināti cenu indeksu aprēķini. 2016. gadā pirmoreiz eksperimentāli sākti Biznesa pakalpojumu cenu indeksa aprēķini tādās nozarēs kā sauszemes transporta palīgdarbības, automobiļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings, ceļojumu biroju, tūrisma operatoru un citi rezervēšanas pakalpojumi un ar tiem saistītas darbības. Uzsākts darbs pie alternatīvo datu avotu izpētes PCI/SPCI vajadzībām un papildu mājokļu statistikas rādītāju izstrādes. Tieka nodrošināta pamatinformācija pirktpējas paritātēm 2015.–2016. gadā, un sākts darbs jaunā 2017.–2018. gada projektā.

Uzņēmumu statistika

Sagatavoti uzņēmējdarbības strukturālās un ārvalstu saistītu uzņēmumu, inovāciju apsekojuma un citi uzņēmumu statistikas dati. **Pirma reizi** saražota USS par kredītiestādēm, apdrošināšanas sabiedrībām un pensiju fondiem un nodota datu lietotāju vajadzībām. Novembrī publicēti provizoriskie dati par nefinanšu investīcijām pa darbības veidiem 2015. gadā. **Pirma reizi** datu aprēķinam izmantotie bilances rādītāji pilnībā iegūti no administratīvajiem (VID) datiem. Attiecīgie bilances rādītāji vairs netiek iegūti ar statistikas apsekojuma palīdzību. SUR pirmo reizi sagatavota provizoriskā vietējo vienību kopa par 2015. gadu, lai nodrošinātu darba statistikas provizorisko informāciju par republikas lielajām pilsētām un reģioniem. Turklāt sagatavoti un *Eurostat* nosūtīti provizoriskie dati par 2015. gadā saražotās rūpniecības produkcijas realizāciju (PRODCOM).

Statistikas dimensijas

Darba efektivitātes paaugstināšanai rūpniecības, kā arī būvniecības īstermiņa statistikas datu efektīvākai apstrādei tiek izstrādāti datu automatizācijas moduļi, kas saīsina datu analīzes un apstrādes laiku. Personu apsekojumā par IKT lietošanu mājsaimniecībās **pirmo reizi** izmantota iespēja respondentiem aizpildīt veidlapu tiešsaistē (CAWI), šādā veidā saņemtas atbildes no **11 %** respondentu, ieviestas arī vairākas metodoloģiskas izmaiņas:

- mainīta metodoloģija (no mājsaimniecības izlases uz personu izlasi);
- pagarināts datu vākšanas periods no 3 līdz 4,5 mēnešiem.

Paveiktā rezultātā kopējais atbildētības līmenis sasniedza 63 %.

Respondentu noslodzes izlīdzināšanas nolūkā tiek pagarināti iesniegšanas termiņi atsevišķiem pārskatiem (piemēram, gada pārskatam "1-izmaksas" – no 10. maija uz 10. jūniju), bet noslodzes samazināšanai samazināts to rādītāju skaits. Ar 2016. gada 1. ceturksni ieviesta saīsinātā veidlapa "2-darbs (īsā)", kuru iesniedz privātā sektora mikro un mazie komersanti – pavism ap 4 000 komersantu jeb 57 % no visiem ceturkšņa pārskata respondentiem. Šim pārskatam samazināts rādītāju skaits (44 rādītāji, salīdzinot ar 61 rādītāju pārskatā "2-darbs"). Sadarbībā ar EM mērķtiecīgi tiek strādāts pie BIS ieviešanas būvniecības statistikas vajadzībām, veikta pieejamo datu testēšana un izvērtēšana statistikas lietošanā un 1-BA veidlapas datu aizstāšanā.

CSP pārskatu vērtēšanas grupa 2016. gadā izvērtējusi veidlapas un meklējusи risinājumus, kā padarit jautājumus draudzīgākus respondentam, lai uzlabotu pārskatu datu kvalitāti un samazinātu veidlapu aizpildīšanai nepieciešamo laiku. Piemēram, tika mainīta rādītāju secība, lai mazinātu kļūdu risku, kā arī rādītāju formulējumi vienādoti visās statistikas veidlapās. Darba grupa ierosinājusi atsevišķos pārskatos samazināt rādītāju skaitu, piemēram, veidlapā "5-dzīvojamais fonds".

Lauksaimniecības, vides, tūrisma un transporta statistika

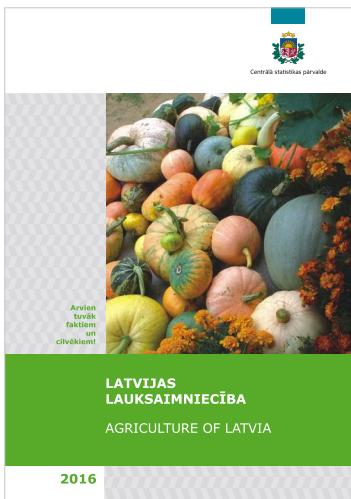
2016. gadā īstenoti ESS attīstības projekti, veikti darbi nacionālajām vajadzībām un risināti respondentu noslodzes mazināšanas jautājumi. Darbs noritēja projekta "Lauksaimniecības statistikas, kas izstrādāta nacionālām vajadzībām vai nosūtīta Eurostat, citām Komisijas iestādēm vai starptautiskajām organizācijām, pārskatišana un saskaņošana" ietvaros sadarbībā ar Zemkopības ministrijas, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes, Zemnieku saeimas, Agroresursu un ekonomikas institūta, Dārzkopju

Statistikas dimensijas

un augkopju asociācijas ekspertiem. Projekta ieguvumi ir:

- samazināts datu sniegšanas periodiskums;
- samazināts rādītāju skaits (par 58 %) lopkopības saimniecībām;
- samazināts ceturkšņa respondentu skaits (par 30 %).
- pilnveidota statistikas veidlapa "1-atkritumi (lauksaimniecība)" 2017. gada apsekojumam – samazināts rādītāju skaits par 52 %, kā arī paredzēts samazināt respondentu skaitu par 53 %;
- ceturkšņa respondentu skaits jaunajai veidlapai "21-ls (augkopība)" tiek samazināts par 30 %.

Pērn noorganizēts LSSA 2016, kas notiek reizi trijos gados atbilstoši regulas prasībām – izstrādāta datu ievades programma, sagatavoti apsekojuma metodoloģiskie norādījumi un informatīvie materiāli, veikta lauku saimniecību atlase, statistiskā lauku saimniecību reģistra aktualizācija, izmantojot dažādu administratīvo datu avotu informāciju, kā arī lauku saimniecību ekonomiskā lieluma pārrēķins. 2016. gada Lauku saimniecību struktūras apsekojumā pabeigts datu vākšanas posms, kas ietvēra datu iesniegšanu elektroniski (10 % respondentu), intervijas klātienē (80 %) un telefonintervijas (10 %). Kopumā iegūti dati par 27,5 tūkst. lauku saimniecībām jeb 92 %. Turpinās datu apstrādes un analīzes posms.

Rādītāju ieguvei pirmo reizi saņemti dati no Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras par reģistrēto lauksaimniecības tehniku īpašnieku/ turētāju. Paredzēts izvērtēt iespēju šos datus turpmāk izmantot LSSA informācijas nodrošināšanai par lauksaimniecības tehnikas skaitu.

Tūrisma statistikā rasta iespēja optimizēt robežķērsotāju aptaujas rezidentu daļu, aizvietojot ar datiem no "1-C" apsekojuma. Analizējot informāciju par Latvijas iedzīvotāju ceļojuma izdevumiem ārvalstīs, panākta vienošanās ar Latvijas Banku, ka turpmāk maksājuma bilances postenī "Braucieni" tiks izmantoti apsekojuma dati, un, sākot ar 2017. gadu, robežķērsotāju apsekojumā rezidenti vairs netiks aptaujāti. Paredzams, ka šāda darba optimizācija 2017. gadā Jaus ietaupīt 312 CSP darba stundas, ko izmantot citu statistikas produktu ražošanā un attīstībā. Par aptuveni 36 tūkst. eiro samazināsies izdevumi ārpakalpojuma iegādei.

Izvērtējot LIAA Tūrisma departamenta nepieciešamību nodrošināt statistiku par tūrisma objektu apmeklētību Latvijā, CSP rada iespēju pilnveidot esošos tūrisma

Statistikas dimensijas

apsekojumus, iekļaujot papildu jautājumus. Lai nodrošinātu aktuālu naktsmītpu saraksta uzturēšanu Latvijā, CSP sadarbojas ar Latvijas tūrisma informācijas organizāciju asociāciju LATTURINFO un tūrisma informācijas centriem un regulāri apmainās ar aktuālo informāciju. Ir apzinātas tūrisma informācijas centru vajadzības pēc statistikas datiem par sava novada darbību, un CSP vērtē iespējas to nodrošināt.

Vides statistikā sākts darbs pie Latvijas primāro energoresursu statistikas datu sadalīšanas, izdalot ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (ETS) iekļautās un neiekļautās darbības. Šā darba rezultātā tiks izstrādātas energobilances, atsevišķi izdalot ES ETS Latvijas operatorus un ne-ETS bilances, vienlaicīgi pārbaudot ES ETS Latvijas operatoru ziņotos aktivitātes datus ETS emisiju ziņojumos un enerģētikas pārskatos.

Kvalitāte statistikā

Darbs statistikas kvalitātes paaugstināšanā un metodoloģijas attīstībā noticis vairākos virzienos, un galvenokārt bija saistīts ar jaunā Statistikas likuma prasību nodrošināšanu. Sadarbībā ar citiem oficiālās statistikas ražotājiem sagatavota un Ministru kabinets apstiprinājis *Oficiālās statistikas programmu 2017.-2019. gadam*. Tajā apkopota informācija par oficiālo statistiku, ko nākamo triju gadu laikā nodrošinās 51 valsts institūcija atbilstoši Statistikas likumā noteiktajiem mērķiem un kritērijiem. Izstrādāts un publicēts oficiālās statistikas veidlapu katalogs. CSP mājaslapā uzturēta aktuāla informācija par oficiālās statistikas sistēmu, turpat publicēta metodoloģiskā informācija par 151 statistikas apsekojumu un aprēķiniem. Ar mērķi CSP oficiālās statistikas vajadzībām ieviest vienotu, standartizētu pieeju administratīvo datu kvalitātes vērtējumam, sagatavoti tabulu maketi administratīvo datu avotu, metadatu un rādītāju novērtēšanai.

KVS ietvaros tiek standartizēti, optimizēti un dokumentēti CSP īstenotie statistikas nodrošināšanas procesi, lai veicinātu vienotu un efektīvu kārtību procesu norisei dažādiem līdzīgiem statistikas nodrošināšanas procesiem un izveidotu CSP zināšanu bāzi. Ar KVS īstenota sistēmiska pieeja procesu norisei un vadībai. Savukārt nolūkā pilnveidot KVS atbilstoši jaunajām ISO 9001:2015 standarta prasībām, piesaistot ārēju ekspertu, sagatavots novērtējums par KVS atbilstību tām un veicamo uzlabojumu darbību saraksts. Ieteikumi aptver risku un iespēju vadības sistēmas izveidi CSP, atbalsta procesu izstrādi un aprakstīšanu, statistikas nodrošināšanas procesu un produktu prasību papildināšanu un kvalitātes kontroles pilnveidošanu u.c. KVS pērn ieviesti 5 jauni procesi un veiktas izmaiņas 11 procesos.

Statistikas dimensijas

Projektu vadība

Programmas "Statistiskās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai" ietvaros, attīstot jaunu rādītāju iegūšanas metodes un pilnveidojot metodoloģiju, CSP 2016. gadā aktīvi bija 47 granta projekti: iesākti jauni 23 projekti, 17 projekti pabeigti, bet par 18 realizētajiem projektiem sagatavoti un nosūtīti *Eurostat* projekta noslēguma ziņojumi.

Programmā apgūti līdzekļi 871 944 eiro apjomā.

CSP projektu vadītāji ikgadējā sanāksmē 2016. gada 26. februārī

CSP kā ESS aktīva dalībniece piedalās ESS attīstības stratēģijas *Vision 2020* aktivitātēs un īsteno *Vision 2020* ieviešanas tīkla projektus. Ar pozitīvu rezultātu ir noslēdzies darbs pie ESS *Vīzijas 2020* projektiem ESS.VIP.SIMSTAT un ESS.VIP.REDESIGN. Abu projektu mērķi bija vērsti uz *Intrastat* sistēmas modernizēšanu. ESS.VIP.SIMSTAT projekta mērķis – testa režīmā veikt apmaiņu ar mikro datiem par preču eksportu starp dalībvalstīm, novērtēt eksporta datu kvalitāti – vai iespējams ar eksporta datiem aizvietot importa datus preču saņēmēja dalībvalstī. Savukārt ESS.VIP.REDESIGN projekta mērķis – izstrādāt alternatīvas izvēles *Intrastat* sistēmas pārveidošanai, veikt to izmaksu, administratīvā sloga samazinājuma novērtējumu, ķemot vērā juridiskos un metodoloģijas apsvērumus. Projektu ieviešanas rezultātā 2016. gada maijā ESS

Statistikas dimensijas

Komiteja vienojās par svarīgākajiem ES iekšējās tirdzniecības ar precēm statistikas pamatelementiem, ķemot vērā, ka respondentu noslodze būtu jāsamazina vismaz par 25 %: harmonizēts statistikas datu rezultāts, vairāku datu avotu izmantošana, jauna papildu datu avota ieviešana – apmaiņa ar mikro datiem par preču eksportu, inovatīvas un elastīgas metodoloģijas izveidošana.

Pārskata gadā sākts ESS.VIP projekts "Datu validācijas tālāka izpēte lopkopības produkcijas statistikā VIP validācijas projekta ietvaros". Darba rezultātā tiks uzlabota lopkopības statistikas datu kvalitāte, pilnveidojot datu validācijas sistēmu no datu vākšanas līdz izplatīšanai.

Vizijas projekta "Eksperimentālais pētījums Integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) un citu administratīvo reģistru un statistikas savienošanas ietvarā" ieviešanas rezultātā (noslēgsies 2017. gada aprīlī) tiks identificēti veidi, kā uzlabot statistisko datu avotu savienošanu ar datiem, kas tiek vākti administratīviem mērķiem. Projekta laikā paredzēts izstrādāt un testēt jaunu metodoloģiju statistisko apsekojumu un administratīvo datu (IAKS, Bioloģisko lauku saimniecību reģistrs) izmantošanas iespējām un uzlabojumiem lauksaimniecības statistikas nodrošināšanā un Statistiskā lauku saimniecību reģistra informācijas aktualizēšanai. Ieviešot projektu, kvalitatīvas lauksaimniecības statistikas ražošanā tiks izmantoti visi pieejamie datu avoti ar mērķi samazināt respondentu noslodzi un izmaksas.

2016. gadā CSP pieteikusies vēl **trīs jaunu** *Vision 2020* projektu ieviešanai – "Administratīvo datu avotu izmantošanas uzlabošana (ESS.VIP ADMIN WP6 Priekšzpēte un pielietošana)", "Nākamie posmi statistikas vienību definīcijas ieviešanai biznesa statistikā un profilēšanā, saskaņā ar ESS.VIP ESBRS projektu (Aktivitāte 2)" un "Nākamie posmi statistikas vienību definīcijas ieviešanai biznesa statistikā un profilēšanā, saskaņā ar ESS.VIP ESBRS projektu (Aktivitāte 3 un 4)".

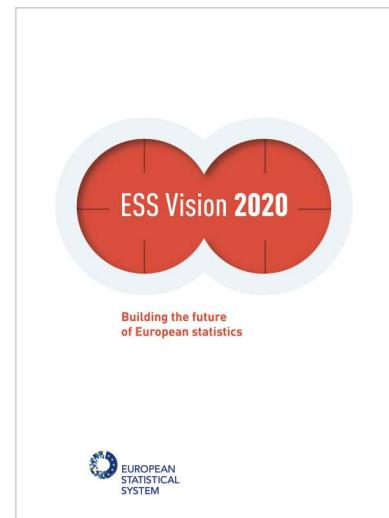
CSP pērn sniedza viedokli arī par *Vision 2020 DIGICOM* projekta 4 darba virzieniem – lietotāju analīze, inovatīvi un atkalizmantojami produkti un rīki, atvērto datu izplatīšana un komunikācija.

2016. gadā CSP strādājusi kopā **desmit** VIP projektos.

Citi 2016. gada projekti:

Projekts "Administratīvo datu avotu izmantošanas uzlabošana (ESS.VIP ADMIN WP6 Priekšzpēte un pielietošana)".

Projekta mērķis: administratīvo datu un CSP apsekojumos iegūtās informācijas

Statistikas dimensijas

izmantošanas iespēju priekšizpēte, lai 2021. gada tautas skaitīšanā nodrošinātu informāciju par iedzīvotāju augstāko iegūto izglītības līmeni, kā arī priekšlikumu izstrāde jaunās izglītības klasifikācijas (ISCED) ieviešanai.

Projekta sagaidāmie rezultāti:

- izpētītas administratīvo datu avotu un 2011. gada tautas skaitīšanas rezultātu izmantošanas iespējas iedzīvotāju augstākā iegūtā izglītības līmeņa noteikšanai 2021. gada tautas skaitīšanā;
- izstrādāti priekšlikumi iespējamai 2011. gada tautas skaitīšanas datu pārkodēšanai uz jauno ISCED, datu sasaiste SSDN, trūkstošo datu novērtējuma un/vai imputācijas metožu lietošanai;
- sagatavots gala tehniskais ziņojums par izpētes rezultātiem, un projekts prezentēts Baltijas valstu tautas skaitīšanas seminārā, *Eurostat*.

Projekts "Reģionālā un urbānā statistika 2013/2014".

Šī projekta mērķis – apkopot reģionālās un urbānās statistikas datus, kas raksturo dzīves kvalitāti Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Ungārijas pilsētās un NUTS 3 reģionos. Projekts ir Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta (DG REGIO) un *Eurostat* iniciatīva, kā arī iepriekšējo "Urbānais audits" projektu turpinājums. Projektā statistiskā informācija tika apkopota par demogrāfiju, sociālajiem un ekonomiskajiem aspektiem, izglītību un apmācību, kā arī ceļošanu un transportu.

Projekta rezultātā apkopoti, pārbaudīti un nosūtīti *Eurostat* visi pieejamie statistiskie rādītāji un metodoloģiskā informācija par Rīgu, Liepāju, Jelgavu un Daugavpili, Pierīgas, Kurzemes, Vidzemes, Latgales un Zemgales statistisko reģionu par 2013. un 2014. gadu. Sagatavots arī informatīvais apskats "Projekta "Urbānais audits 2013/2014" Eiropas pilsētu raksturojums" latviešu un angļu valodā.

Informācijas tehnoloģiju infrastruktūra

CSP attīsta tiešās un netiešās datu vākšanas un apstrādes sistēmas. Pilnveidojot sadarbību ar respondentiem, meklēti risinājumi administratīvās noslodzes mazināšanai un statistikas ražošanā arvien plašāk tiek izmantota administratīvo datu avotu informācija. SSDN attīstās tehniski, nepārtraukti tā tiek papildināta arī ar pieejamajiem administratīvajiem datiem atbilstoši noslēgtajiem sadarbības līgumiem, tiek analizēti importētie dati un veidotas nepieciešamās saiknes turpmākai datu izmantošanai. Noliktavas ietvaros pašreiz integrēti 20

Statistikas dimensijas

datu veidi.

Informācijas tehnoloģijas tiek izmantotas, lai nodrošinātu biznesa procesu optimālu darbību vairākos virzienos:

- centralizētu datu apstrādes sistēmu izstrāde, kurās par pamatprincipu tiek izmantota metadatu vadība, t.i., jaunu datu kopu vai apsekojumu datu apstrādes nodrošināšanai nav nepieciešams programmēt;
- biznesa procesu analīze ar mērķi nodrošināt statistisko datu apstrādi standartizētā veidā ar iespējami augstu automatizācijas pakāpi;
- statistiskās informācijas ieguvē plašāk tiek lietota CAWI;
- veikta ISDAVS modernizācija, uzlabojot autorizāciju un lietotāju pārvaldību, pilnveidota e-Pārskats sistēma. Ieviesta jauna e-pārskatu un e-interviju interneta vietne. Lietotājiem izveidota iespēja veikt autentifikāciju, izmantojot "latvija.lv". Pārstrādāta lietotāja saskarne, lai padarītu to lietotājam draudzīgāku;
- izstrādāti datu automatizācijas moduļi uzņēmumu statistikā un SDMX standarta ieviešana makroekonomiskajā statistikā;
- darbības nepārtrauktības nodrošināšana – modernizēta un standartizēta datu glabāšanas sistēma, veicot SQL serveru konsolidāciju, notikuši telefonijas modernizācijas darbi.

Projektu uzraudzības komitejā izvērtēts CSP paveiktais *Vision 2020* un citu projektu ieviešanā, analizēti aktīvo projektu mērķi, īstenošanas gaita un sasniegtie rezultāti, to lietojums.

Programmas 2016. gada pārskats pieejams CSP mājaslapas sadaļā:

Dokumenti/ES/ projekti:

<http://www.csb.gov.lv/dokumenti/eiropas-savienibas-atbalstiti-projekti-27841.html>.

STATISTIKA UN PĒTNIECĪBA

PĒTNIECĪBAS DARBS STATISTIKĀ

Statistikas matemātiķi aizvadītajā gadā turpināja aktīvu pētniecības darbu, ieviešot inovatīvus risinājumus.

Mazo domēnu novērtēšanas metodoloģijas izstrāde un lietojums

2016. gadā turpinājās mazo domēnu novērtēšanas metodoloģijas izstrāde, kuru rezultātus izmanto detalizētas statistikas iegūšanai, ievērojot konfidencialitātes un statistikas kvalitātes prasības. CSP eksperimentāli pēta iespējas iegūt nabadzības riska indeksa novērtējumus administratīvajās teritorijās.

Pētnieciskais projekts Net-SILC3

2016. gada 2. maijā statistikas matemātiķi sāka dalību starptautiskajā projektā "Trešais EU-SILC ekspertīzes tīkls par ienākumiem un dzīves apstākļiem – Net-SILC3". Projekta mērķis ir veikt padzījinātu metodoloģisko darbu un EU-SILC sociāli ekonomisko datu analīzi, ietverot šķērsgriezuma un longitudinālo dimensiju, un izstrādāt koplietošanas rīkus un pieejas attiecībā uz dažādiem datu ražošanas aspektiem. CSP ekspertu uzdevums projekta ietvaros ir veikt EU-SILC svaru aprēķināšanas un kalibrēšanas metožu salīdzinošu apskatu un pētīt reģistru informācijas izmantošanas iespējas svaru kalibrēšanai. Projekta pasūtītājs ir Eurostat, un tas apvieno nacionālo statistikas iestāžu pieredzi un akadēmiskās zināšanas starptautiskā līmenī. Projekts sadalīts divos klasteros: pirmā klastera darbs ir veltīts neizlases kļūdām, bet otra – rādītāju attīstībai un analīzei. CSP matemātiķi projekta ietvaros veic EU-SILC apsekojuma svaru aprēķināšanas un kalibrācijas metožu salīdzinošu apskatu un pētīs reģistru informācijas izmantošanas iespējas svaru kalibrācijai. Latvijas speciālisti pirmajā projekta daļā apzina EU-SILC lietotās svaru aprēķināšanas un kalibrācijas metodes un veic šo metožu izvērtēšanu, salīdzinot tās ar EU-SILC metodoloģiskajām vadlīnijām. Darba rezultātā tiks sagatavotas rekomendācijas par EU-SILC datu svēršanu. Otrajā projekta daļā tiek veikts pētījums par reģistrēto ienākumu datu izmantošanas iespējām svaru kalibrācijas procesā. Abu projekta daļu mērķis ir uzlabot EU-SILC rezultātu precizitāti. Projekta noslēgums paredz divu EU-SILC konferenču rīkošanu 2017. un 2019. gadā un četru labās prakses semināru organizēšanu. Projekta rezultāti tiks apkopoti un izdoti divās Net-SILC3 grāmatās, kā arī sagatavotas citas publikācijas.

Imputācijas metodoloģijas pilnveidošana personu/mājsaimniecību apsekojumos

Aizvadītajā gadā statistikas matemātiķi pilnveidoja un tālāk attīstīja pētniecības darbu imputācijas metožu lietošanā personu/mājsaimniecību apsekojumos, īpaši EU-SILC un MBA. EU-SILC apsekojumā ir ieviesta tuvākā kaimiņa metode,

Statistika un pētniecība

bet MBA – intervālu regresijas metode. Tas dod iespēju trūkstošās vērtības apsekojumu datos precīzāk aizvietot ar saskaņotām un ticamām vērtībām.

Tautas mikroskaitīšana un gatavošanās 2021. gada tautas skaitīšanai

2016. gadā statistikas matemātiķi veica tautas mikroskaitīšanas rezultātu analīzi, lai novērtētu iedzīvotāju statistikas precīzitāti un uzlabotu iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodoloģiju. Tautas mikroskaitīšanas mērķis bija veikt alternatīvu iedzīvotāju statistikas novērtējumu, gatavojoties 2021. gada tautas skaitīšanai. Novērtētā iedzīvotāju skaita un struktūras salīdzinājumi ar citu apsekojumu un tautas mikroskaitīšanas datiem parādīja, ka tiek pārvērtēts iedzīvotāju skaits privātajos mājokļos. Tas liek meklēt risinājumus kolektīvajos mājokļos dzīvojošo iedzīvotāju precīzākiem aprēķiniem. 2016. gadā matemātiķi uzlaboja iedzīvotāju statistikas sagatavošanas metodoloģiju, to papildinot ar jaunu informāciju no administratīvajiem reģistriem (metodoloģija ir papildināta ar informāciju par Latvijas augstskolās studējošajiem studentiem) ar mērķi precīzāk novērtēt faktisko iedzīvotāju skaitu Latvijā. Uzlabotā metodoloģija tika izmantota, sagatavojot 2016. gada Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju statistiku.

CSP eksperts **Pēteris Veģis** seminārā par ESSnet daudzavotu statistikas kvalitāti

Izlases klūdu novērtēšanas bibliotēka "vardpoor" R programmā

Inovatīvus risinājumus statistikas matemātiķi īstenojuši, pilnveidojot bibliotēku "vardpoor", testējot izlases klūdu novērtēšanu un izveidojot jaunas funkcijas. Bibliotēka "vardpoor" dod iespēju ātri un efektīvi novērtēt izlases klūdas (variācijas koeficients, standartklūda, klūdas robeža, ticamības intervāls, dizaina efekts). Pērn tika uzlabotas funkcijas, kas dod iespēju novērtēt izlases klūdas rādītāju izmaiņai starp secīgiem periodiem.

Apsekojumu plānošanas bibliotēka "surveyplanning" R programmā

Pērn pilnveidota arī bibliotēka "surveyplanning". Tā ir izstrādāta, lai efektīvi veiktu izlases apjoma aprēķinu, sagaidāmās precīzitātes novērtēšanu un optimāla izlases izvietojuma aprēķinu. Bibliotēkā ir ieviesta jauna procedūra, kas veic papildu datu pārbaudes.

Sezonālā laikrindu koriģēšana JDemetra+ programmā

CSP pakāpeniski ir pārgājusi no sezonālās laikrindu koriģēšanas programmas Demetra+ uz programmu JDemetra+. Pašreiz sezonālo koriģēšanu veic programmā JDemetra+. Programmas JDemetra+ uzlabojumi, salīdzinot ar Demetra+, ir uzlabota datu modelēšana un pilnveidotie sezonalitātes testi. Izmantojot JDemetra+ programmu, CSP spēs nodrošināt datu lietotājus ar kvalitatīvākiem sezonāli koriģētiem datiem.

Statistika un pētniecība

CSP statistikas matemātikas eksperti iesaistīti arī *Vision 2020* atbalsta tīkla aktivitātēs. Novērtējot iepriekšējo gadu veiksmīgo darbību sezonālās izlīdzināšanas jomā, laikā no 2016. gada 3. oktobra līdz 2019. gada beigām CSP sezonālās izlīdzināšanas eksperti A. Sadovska (līdz 2016. gada beigām) un I. Getiņš darbosies Sezonālās izlīdzināšanas izcilības centrā. Izcilības centrs ir viena no ESS *Vision 2020* atbalsta tīkla (*supporting framework*) aktivitātēm, un tā **mērķis** ir sniegt atbalstu Eiropas statistikas iestādēm sezonālās izlīdzināšanas jautājumos, attīstīt Eiropas statistikas sistēmā vienotu sezonālās izlīdzināšanas rīku (programmu JDemetra+) un sezonālās izlīdzināšanas metodes. Centra ietvaros turpināsies aktīva JDemetra+ testēšana (kļūdu identificēšana, papildinājumu/uzlabojumu ieteikumi), sadarbības veicināšana starp lietotāju grupu un programmas izstrādātājiem.

Sezonālās izlīdzināšanas izcilības centrā piedalīsies arī eksperti no Francijas, Spānijas, Belgijas, Portugāles, Lielbritānijas. CSP ir atbildīga par sezonālās izlīdzināšanas lietotāju atbalsta nodrošināšanu, tai jāpiedalās JDemetra+ programmas pilnveidošanā un programmas dokumentācijas izstrādē.

STATISTIKAS LIKUMS UN TĀ PRASĪBU IEVIEŠANA

STATISTIKAS LIKUMS UN TĀ PRASĪBU IEVIEŠANA

2015. gada 4. jūnijā Saeima pieņēma jaunu statistikas sistēmas un darba organizācijas regulējumu, kas izstrādāts atbilstoši saistībām, ko Latvija uzņēmusies kā ESS dalībvalsts. **Statistikas likumā** ir iekļauti vairāki regulējumi, kas ievieš Latvijas statistikas sistēmā prasības, kas izriet no jaunajām likumdošanas prasībām atbilstoši grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku.

Statistikas likums ir spēkā no 2016. gada 1. janvāra, un CSP aizvadītajā gadā savā darbībā ievēroja likuma jaunās prasības.

CSP kā vadošajai nacionālajai statistikas iestādei jaunais likums piešķir lielākas tiesības oficiālās statistikas sistēmas koordinēšanā, tā īsteno funkcionālo padotību attiecībā uz citām statistikas iestādēm, sniedzot metodiskos norādījumus, pārraugot oficiālās statistikas nodrošināšanas atbilstību tiesību aktiem, kā arī izdodot rīkojumus, kas nepieciešami oficiālās statistikas nodrošināšanai.

MK decembrī apstiprināja CSP izstrādāto pirmo trīs gadu **Oficiālās statistikas programmu (OSP)**, šāds termiņš atbilst vidēja termiņa budžeta plānošanas periodam. OSP ir plānošanas periodā nodrošināmās oficiālās statistikas saraksts. Tajā apkopota informācija par oficiālo statistiku, ko nākamo triju gadu periodā (2017.–2019.) nodrošinās 51 valsts institūcija Latvijā atbilstoši likumā noteiktajiem mērķiem un kritērijiem. Statistikas lietotāju ērtībai OSP veido trīs savstarpēji saistītas sadajas. Pirmajā sadajā ir norādīta statistiskā informācija, kuru apkopos un publicēs ministrijas un citas valsts institūcijas tām piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros, lai izpildītu starptautiskajos, ES vai Latvijas tiesību aktos noteiktās prasības.

Būtisks jauninājums un papildinājums ir otrā sadaja, kurā ir norādīta informācija par 2017. gadā publicējamajiem oficiālās statistikas rādītājiem, to detalizācijas pakāpi un publicēšanas periodiskumu. Šo tabulu veido par nākamajā gadā nodrošināmajiem rādītājiem, līdz ar to katru gadu tā tiks aktualizēta. Statistikas lietotājiem OSP otrajā sadajā norādītā informācija ir pieejama bez maksas statistikas iestāžu mājaslapās.

Lai aizsargātu respondentu tiesības, intereses un nodrošinātu informētību, OSP trešajā sadajā ir noteikts personas datu apjoms un izmantošanas veids, kurus atbildīgās institūcijas statistikas nodrošināšanai trīs gadu periodā plāno iegūt no administratīvajiem datu avotiem. OSP un informācija par plānotajiem statistikas publicēšanas termiņiem ir pieejama CSP mājaslapas sadajā *Dokumenti*.

Saskaņā ar likuma prasībām izstrādāts MK noteikumu projekts par statistisko

Statistikas likums un tā prasību ieviešana

klasifikāciju sarakstu, ko lieto oficiālās statistikas nodrošināšanā. Pārapstiprināšanai sagatavots un iesniegts Ekonomikas ministrijā virzībai uz MK noteikumu projekts par *Administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību klasifikatoru*. CSP aktualizējusi arī mājaslapā esošo Klasifikāciju katalogu, lai datu lietotāji saņemtu koncentrētu informāciju par klasifikācijas mērķiem un pieejamību.

Atbilstoši Statistikas likumā noteiktajam decembrī MK apstiprināti "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas, iesniegšanas un aizpildīšanas noteikumi". Oficiālās statistikas veidlapas tiek iekļautas oficiālās statistikas veidlapu katalogā, kas pieejams mājaslapā: <http://www.csb.gov.lv/dokumenti/oficialas-statistikas-veidlapu-katalogs-45196.html>.

Statistikas padomes locekļi
pirmajā sēdē

Lai pēc iespējas veiksmīgāk īstenotu savu koordinējošo lomu, CSP noteikusi vienotas vispārīgās kvalitātes prasības visai oficiālajai statistikai, akcentējot, ka oficiālā statistika nodrošināma, ievērojot Prakses kodeksa prasības. CSP rīkojums ir saistošs visām Latvijas statistikas iestādēm, kā to nosaka Statistikas likums. CSP sagatavojuusi Prakses kodeksa piemērošanas rokasgrāmatu, kas ietver Latvijas situācijai atbilstošus skaidrojumus, lai visas statistikas iestādes vienoti izprastu un piemērotu kodeksa prasības attiecībā uz oficiālās statistikas nodrošināšanu. Turklāt CSP rīko regulāras ikceturkšņa tikšanās ar statistikas iestādēm par dažādiem aktuāliem jautājumiem, tādējādi veidojot saliedētu, uz savstarpēju sadarbību vērstu nacionālās oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmu.

Piemēram, sanāksmes mērķis tām statistikas iestādēm, kas nodrošina oficiālo Eiropas statistiku, bija sniegt skaidrojumus par Prakses kodeksa prasību piemērošanu Latvijas statistikas iestādēs, kā arī gatavošanos novērtējumam par statistikas iestāžu atbilstību Prakses kodeksam.

Oficiālās statistikas koordinēšanas jautājumiem izveidota atsevišķa sadaļa CSP mājaslapā un funkcionāla e-pasta adrese **oficiala.statistika@csb.gov.lv**.

Likums paredz **Statistikas padomes** izveidi, lai veicinātu oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas attīstību, sniegtu statistikas iestādēm rekomendācijas, veicinātu sadarbību starp statistikas iestādēm, respondentiem un oficiālās statistikas lietotājiem, kā arī sniegtu viedokli par oficiālās statistikas programmas projektu.

Statistikas likums un tā prasību ieviešana

2016. gadā notikušas **četras** Statistikas padomes sēdes, kurās izskatīti šādi jautājumi:

- Granta projekti – mērķi un ieguvumi.
- Statistikas kopienas loma ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu mērišanā.
- Komunikācija ar statistikas lietotājiem.
- Gatavošanās 2021. gada tautas skaitīšanai.
- Datu kvalitāte oficiālās statistikas veidlapās.
- Oficiālās statistikas programma 2017.–2019. gadam.
- Statistiskā konfidencialitāte un statistikas (datu) pieejamība.
- Nacionālā oficiālā statistika – kādiem datiem jābūt Oficiālās statistikas programmā?
- Oficiālās statistikas portāls – ar izstrādi saistīto problēmju apspriešana.

Statistikas likums paredz, ka visu statistikas iestāžu oficiālo statistiku, metadatus un oficiālās statistikas publicēšanas kalendāru publicē oficiālās statistikas portālā (turpmāk – portāls), kura darbību tehniski un organizatoriski nodrošina CSP un kas iekļauts MK apstiprinātajā indikatīvajā projektu sarakstā, un tā izveide tiks veikta, piesaistot ERAF finansējumu.

Portāla projekta sagatavošanas gaitā CSP veica 55 iestāžu mājaslapa oficiālo statistiku ražojošo iestāžu statistikas publicēšanas prakses izpēti, konceptuāli izvērtēja potenciālos rīkus statistikas publicēšanas nodrošināšanai (PX-Web, OECD.Stat), iepazinās ar risinājumiem ģeotelpiskās statistikas publicēšanai, kā arī sagatavoja portāla darbības konceptu un portāla projekta detalizētu aprakstu. MK rīkojums "Par informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu ieviešanu publiskās pārvaldes informācijas sistēmu jomā (mērķarhitektūras 3.0.versija)" apstiprina statistikas portāla iekļaušanu mērķarhitektūrā.

CSP ir sagatavojuusi projekta iesniegumu CFLA atbilstoši tās noteiktajai kārtībai. Portāla izstrādē CSP izmantos citu valstu pieredzi un izstrādātos risinājumus statistikas publicēšanai. Statistikas portāls un vienoti principi Jaus nodrošināt kvalitatīvu oficiālās statistikas izplatīšanu atbilstoši Prakses kodeksam, OECD Padomes rekomendācijai par labo praksi statistikas jomā u.c. starptautiskajiem standartiem. Savukārt sabiedrībai portāla projekts piedāvās vienotus navigācijas principus un lietotājam draudzīgu informācijas pakalpojumu pieejamību.

Vairāk informācijas par
Statistikas padomes darbu
CSP mājaslapā
<http://www.csb.gov.lv/par-mums/statistikas-padome-44190.html>

CSP UN ADMINISTRATIVO DATU
AVOTI

CSP UN ADMINISTRATĪVO DATU AVOTI

Vispārīga informācija

Viena no CSP darbības stratēģijā noteiktajām prioritātēm ir respondentu administratīvā sloga samazināšana un sadarbības attīstība, pilnveidojot statistisko datu iegūšanas procesu ar mērķi paaugstināt saņemtās informācijas kvalitāti un samazināt respondentu noslodzi valsts statistisko veidlapu iesniegšanā, aktīvi izmantojot dažādos reģistros un datubāzēs pieejamo informāciju, tādējādi izslēdzot atkārtotas informācijas pieprasīšanu. Eiropas statistikas prakses kodeksā norādīts, ka ar datu sniegšanu saistītai slodzei ir jābūt samērojamai ar lietotāju vajadzībām, un tā nedrīkst būt pārmērīga attiecībā uz respondentiem. Turklāt arī Statistikas likums paredz to, ka primāri oficiālās statistikas nodrošināšanai tiek izmantoti administratīvie datu avoti, un tikai atsevišķos, likumā norādītajos gadījumos statistikas iestādei ir tiesības neizmantot administratīvos datu avotus.

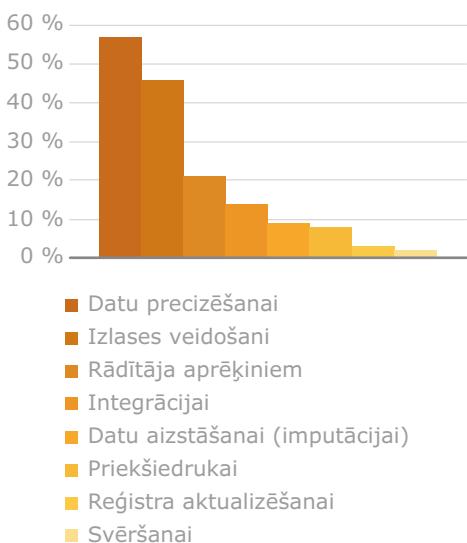
Administratīvo datu izmantošanu nosaka arvien pieaugošas prasības pēc savlaicīgas, detalizētas statistiskās informācijas, kā arī tādu faktoru kā resursu izmaksu (darbaspēka un finanšu) pieaugums un nepieciešamība samazināt administratīvo slogu gan uzņēmējiem, gan mājsaimniecībām. Izmantojot administratīvos datus, statistiku ražojošajām iestādēm ir iespējas saņemt un izmantot visdažādāko jau savākto un apkopoto informāciju. Tā kā sabiedrības prasības pēc informācijas pieaug ar katru dienu, ir svarīgi arī pilnvērtīgi izmantot to sniegtās priekšrocības: nav papildu izmaksas datu savākšanai, nav papildu sloga respondentiem. Sasniegumi tehnoloģiju jomā savukārt Jauj statistikas iestādēm pārvarēt daudzus ierobežojumus, kas var rasties, apstrādājot lielas datu kopas, kā arī operatīvāk saņemt, sagatavot datus un sniegt atbalstu datu lietotājiem. Visu šo iemeslu dēļ administratīvo datu avoti statistikas vajadzībām tiek izmantoti arvien biežāk, tādējādi klūstot par vispārpieņemtu darbības praksi statistikas iestādēs visā pasaulei.

Administratīvo datu lietošanas paplašināšana, jaunu datu avotu apgūšana ir arī viens no ESS, kuras dalībniece ir arī CSP, attīstības vīzijā 2020. gadam (*ESS Vision 2020*¹) formulētajiem stratēģiskajiem mērķiem. Darbs pie šī mērķa sasniegšanas Jaus ES dalībvalstīm gūt reālu labumu, samazinot datu ieguves izmaksas un respondentu slogu, kā arī palielinot datu daudzveidību un pieejamību. Attīstot metodoloģiju, vienotu pieeju datu apstrādē, lietojot jaunus tehnoloģiskos risinājumus administratīvo datu avotu izmantošanā, nenoliedzami augs arī oficiālās statistikas datu kvalitāte.

¹ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/ess/about-us/ess-vision-2020>

CSP un administratīvo datu avoti

Administratīvo datu izmantošanas iespējas datu apstrādes procesā (% no veidlapu sadaļu skaita)

Darbības mērķis ir uzlabot piekļuvi administratīvajiem avotiem un veicināt CSP nepieciešamo metodoloģisko zināšanu pilnveidi, lai administratīvos datus sekmīgi integrētu statistikas ražošanas procesā, spētu novērtēt rezultātu kvalitāti, kā arī atbalstītu teorētisko izstrāžu ieviešanu konkrētās statistikas jomās. CSP, regulāri uzlabojot un pilnveidojot administratīvo datu izmantošanu, ir guvusi nenoliedzamu pieredzi un sasniegusi zināmus rezultātus. Katru gadu samazinās statistikas veidlapu respondentu skaits, un paplašinās no administratīvajiem datu avotiem iegūtās informācijas izmantošanas apjoms. CSP regulāri strādā, izzinot citu valstu pieredzi speciālajās darba grupās un semināros, piedaloties mācību kursošos un konferencēs, kā arī īstenojot attīstības (granta) projektus. 2014.–2015. gadā CSP strādāja granta projektā "Metodoloģijas pamatu izstrāde jaunajam pakalpojumu produkcijas rādītājam", kura mērķis bija izpētīt PVN deklarācijas informācijas izmantošanu īstermiņa statistikā, pakalpojumu produkcijas indeksa ikmeneša aprēķinos. Nozīmīga ir sadarbība ar Ziemeļvalstu (Somijas, Zviedrijas) statistikas iestādēm tautas skaitīšanas sagatavošanā un veikšanā, tai skaitā izmantojot administratīvos datus.

2016. gadā CSP ir uzsākusi savu administratīvo datu kvalitātes izvērtēšanas ietvara izveidi, lai oficiālās statistikas vajadzībām ieviestu vienotu, standartizētu pieeju administratīvo datu kvalitātes izvērtējumam, balstoties uz Nīderlandes statistikas biroja pieredzi un EK Pētniecības direktorāta īstenoto projektu (*BLUE-ETS*) rezultātiem.

Lai iepazītos ar citu ESS valstu pieredzi, 2016. gada martā notika mācību seminārs, kurā ar Nīderlandes labāko praksi administratīvo datu vērtēšanā CSP darbiniekus iepazīstināja Nīderlandes Statistikas eksperts. Balstoties uz iegūtajām zināšanām, CSP uzsākts pilotprojekts, kura gaitā, izmantojot speciāli izstrādātas tabulas administratīvo datu avotu, metadatu un rādītāju novērtēšanai, veikts Iedzīvotāju reģistra datu un VID datu apraksts. Gada beigās veikta īstenotā pilotprojekta rezultātu izvērtēšana.

Kā minēts iepriekš, arvien vairāk oficiālās statistikas ražošanā palielinās izmantojamo administratīvo datu apjoms, tomēr dažādu iemeslu dēļ CSP joprojām nav iespēju pilnībā izmantot citu valsts pārvaldes iestāžu reģistros un datubāzēs uzkrāto informāciju, un dažreiz respondentiem vienu un to pašu informāciju jāiesniedz vairākās valsts pārvaldes iestādēs.

CSP pašlaik izmanto 131 dažādu administratīvo datu avotu no 89 datu avotu īpašniekiem. Informācijas avotu kvantitatīvie un kvalitatīvie rādītāji ik gadu uzlabojas, un CSP uzrauga administratīvo datu avotu izmaiņas, to

CSP un administratīvo datu avoti

pilnveidošanas procesus un, balstoties uz normatīvajiem aktiem², sadarbojas, lai informācija būtu pilnvērtīgāk izmantojama oficiālās statistikas veidošanā.

Atkarībā no administratīvo datu avota specifikas un CSP pieejamās informācijas apjoma un kvalitātes, dati tieši vai netieši tiek izmantoti vairākos virzienos:

- SUR un LSR uzturēšanai un aktualizēšanai;
- ekonomiski aktīvo uzņēmumu kopas sagatavošanai un aktualizācijai;
- apsekojumu izlases veidošanai un svaru aprēķiniem;
- datu integrācijai (datu tieša izmantošana apsekojumos);
- datu priekšedrukai;
- datu aizstāšanai (imputācijai);
- datu precizēšanai;
- statistisko rādītāju aprēķināšanai;
- datu kvalitātes pārbaudei.

Administratīvo datu izmantošanas izvērtējums

Lai izvērtētu, kādi valstī pieejamie administratīvie dati statistikas ražošanai pašreiz vēl netiek izmantoti vai tiek izmantoti nepietiekami/nepilnīgi, kāds tam ir iemesls un kāda būtu nepieciešamā rīcība situācijas uzlabošanai, CSP veica savā atbildībā esošo aktuālo 2016. gada veidlapu izvērtējumu, apkopojot informāciju par katru statistikas veidlapas sadaļu³ un tajā iekļautajiem rādītājiem.

Apkopotie dati rāda, ka **17 %** veidlapu sadaļu satur rādītājus, kuru nodrošināšanai tiešā (aizstājot tos vai nevācot vispār) vai netiešā veidā (imputācijai, priekšedrukai, izlases veidošanai) var izmantot administratīvos datus. **11 %** sadaļu vēl ir jāveic datu avotu papildu analīze/izpēte, lai pieņemtu lēmumu par to izmantošanas iespējām. **72 %** sadaļu statistisko rādītāju nodrošināšanai administratīvie dati netiek izmantoti, jo šādi dati administratīvajos avotos neeksistē. Kopumā statistikas veidlapās ir identificēts

² Statistikas likums, Regula Nr.223/2009.

³ 121 veidlapa un 515 sadaļas; Ministru kabineta 2006. gada 6. novembra noteikumi Nr. 922 "Valsts statistikas pārskatu un anketu veidlapu paraugu apstiprināšanas noteikumi".

CSP un administratīvo datu avoti

91 rādītājs, kura nodrošināšanai potenciāli varētu tikt izmantoti administratīvie dati. Pašlaik to izmantošanu ierobežo vairāki faktori: **45 %** rādītāju administratīvo datu kvalitāte neatbilst oficiālās statistikas prasībām – tie ir neprecīzi vai kļūdaini, **30 %** rādītāju neatbilst statistikas vienības definīcijai, **13 %** rādītāju nevar iegūt oficiālās statistikas nodrošināšanai noteiktajos apstrādes un publicēšanas termijos, **12 %** – ir neatbilstoša definīcija. Novēršot galvenās iepriekšminētās neatbilstības, administratīvie dati varētu tikt izmantoti lielākā apjomā dažādiem statistikas mērķiem: izlases veidošanai, priekšiedrukai, datu aizstāšanai (imputācijai), datu precizēšanai, rādītāja aprēķiniem, svēršanai, integrēšanai, reģistru aktualizēšanai.

Administratīvo datu izmantošanu ierobežojošie faktori

CSP savu iespēju robežās uzrauga administratīvo datu avotu pilnveidošanas procesus un cēsas tos ietekmēt, lai iegūtu papildu informāciju un pilnvērtīgāk to izmantotu statistikas ražošanā, kā arī novērstu datu, kas pieejami administratīvajos avotos, atkārtotu pieprasīšanu statistikas iestādē. Lai gan administratīvo datu izmantošana ievērojami samazina respondentu noslodzi, tā palielina CSP darba apjomu un izmaksas datu piemērošanā oficiālās statistikas vajadzībām. CSP ir jāiegulda papildu resursi administratīvo datu aptvēruma, periodiskuma, termiju un definīciju atbilstības novērtējumam, kā arī jaunu metožu izstrādē, padzīlinātā datu analīzē, pieredzes apmaiņā, labās prakses pārņemšanā. Tājā pašā laikā kritiski jāvērtē administratīvā sloga izmaiņu efektivitāte, lai, mazinot slogu vienā jomā, nepalielinātu to citā, turklāt lielākam uzņēmumu vai personu skaitam (piemēram, papildinot PVN deklarācijas ar trūkstošajiem rādītājiem visiem uzņēumiem (~80 tūkst.), tā vietā, lai apgrozījuma pārskatu iesniegtu tikai ~7–8 tūkst. statistikas respondentu).

Kaut arī administratīvo datu avotu kvalitāte uzlabojas gadu no gada, CSP, sadarbojoties ar administratīvo datu turētājiem, ir jāturpina informācijas plūsmu koordinējošs darbs, harmonizējot datu iesniegšanas termijus, precizējot, papildinot metodoloģiskos skaidrojumus, risinot jautājumus to neatbilstības gadījumā un nodrošinot iesniedzamo datu kvalitāti.

Joprojām eksistē problēmas, kuras varētu definēt kā:

- likumdošanas – nav tiesību normas atsevišķu svarīgu rādītāju fiksēšanai reģistros, ir tiesību normas, kuras praksē netiek pilnībā īstenotas;
- metodoloģiskas – atšķirības indikatoru definīcijās, periodiskumā, vākšanas un apkopošanas termijos u. c.;

CSP un administratīvo datu avoti

- tehniskas – ne visa informācija ir pieejama elektroniski, ne visur tiek lietoti vienādi kodi, simboli.

Galvenie virzieni tālākai administratīvo datu lietošanas paplašināšanai

Lai varētu izvērtēt administratīvo datu lietošanas tālākās iespējas oficiālās statistikas vajadzībām, CSP ieskatā būtu nepieciešams izveidot darba grupu. Ņemot vērā noteiktos stratēģiskos uzdevumus un uzsāktos pasākumus to realizācijai, kā arī vērtējot administratīvo datu lietošanas paplašināšanas iespējas no to izmantošanas uzlabošanas (apjoms, kvalitāte, termiņi) aspekta, nepieciešams atrisināt atsevišķus metodoloģiskus un institūciju sadarbības jautājumus, kas Jautu CSP regulāri saņemt kvalitatīvu informāciju. Šo pasākumu īstenošanai nepieciešams ieguldīt papildu resursus, kā rezultātā ieguvēji būs gan CSP, pilnveidojot regulāro statistikas apsekojumu organizāciju, strādājot pie respondentu noslodzes samazināšanas un datu kvalitātes uzlabošanas, gan valsts un pašvaldību institūcijas, kuras izmanto šajos administratīvo datu avotos uzkrāto un apkopoto informāciju tām uzticēto funkciju veikšanai, gan paši administratīvo datu avotu pārziņi, kuri uztur un aktualizē datus.

Ņemot vērā identificētās problēmas, CSP izstrādāja un septembrī iesniedza Ekonomikas ministrijā virzībai uz Ministru kabinetu informatīvo ziņojumu par administratīvo datu izmantošanu CSP, problēmām un iespējamajiem risinājumiem.

Lai samazinātu administratīvo slogu (laiku un resursus), CSP attīsta SSDN – rada bāzes vidi 2021. gada tautas skaitīšanas (kā administratīvo datu bāzētas skaitīšanas) datu apstrādei un analīzei. SSDN, kas ir ieviesta ekspluatācijā un regulāri tiek attīstīta, satur administratīvo datu kopas, kuras izmanto sociālās statistikas speciālisti, kā arī kalpo par datu avotu uzņēmējdarbības, lauksaimniecības un cenu statistikas jomā. SSDN nepārtraukti tiek papildināta ar pieejamajiem administratīvajiem datiem, veikta importēto datu analīze un veidotas nepieciešamās saiknes turpmākai datu izmantošanai. Noliktavas ietvaros pašreiz integrēti 20 datu veidi.

CSP 2016. gada martā izstrādāja arī informatīvo ziņojumu par 2021. gada tautas skaitīšanas sagatavošanai un organizēšanai paredzēto pasākumu plāna izpildi, kas iesniegts Ekonomikas ministrijā un 16. maijā ievietots PKC politikas plānošanas dokumentu datubāzes sadaļā "Informatīvie ziņojumi".

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

2016. gadā CSP turpināja īstenot regulārās starptautiskās sadarbības aktivitātes, Eiropas Savienības darba grupās un komitejās aizstāvot Latvijas intereses dažādu statistikas jomu metodoloģijas izstrādes un saskaņošanas jautājumu laikā.

Attīstības sadarbība

CSP eksperte Ieva Zabarovska sāka darbu mērķsadarbības (*Twinning*) projektā "Atbalsts Azerbaidžānas Republikas statistikas komitejai valsts statistikas sistēmas modernizācijā atbilstoši Eiropas Savienības standartiem". Projekta ietvaros tika veikta valsts statistikas par personām ar invaliditāti datu kvalitātes uzlabošana. Eksperte sniedza vispārēju ieskatu sociālās aizsardzības izdevumu (ESSPROS) metodoloģijā un struktūrā, tostarp sasaistē ar ES tiesību aktiem šajā jomā. CSP eksperte dalījās pieredzē par ESSPROS sākotnējo ieviešanu, datu esamības apzināšanu, valstī esošo sociālo pabalstu identificēšanu, ESSPROS shēmu veidošanu, kā arī iespējamo datu avotu noteikšanu. Vizītes rezultātā sagatavots darbības plāns pakāpeniskai ESSPROS ieviešanai Azerbaidžānas statistikas iestādē.

CSP eksperti ir īstenojuši vairākas aktivitātes tehniskās palīdzības un EK informācijas apmaiņas instrumenta ietvaros.

Enerģētikas statistikas eksperta vizītes mērķis Maķedonijas Statistikas iestādē bija sniegt atbalstu dezagregēto gāzes un elektrības cenu vākšanā enerģētikas tirgus liberalizācijas apstākjos.

Tūrisma statistikas eksperta vizītes mērķis Libānas Tūrisma ministrijā bija palielināt apsekojuma par lauku tūrisma mītnēm datu vākšanas kapacitāti, lai efektīvāk plānotu un attīstītu tūrisma sektoru.

CSP eksperte Dita Zemīte kā starptautiskais tūrisma statistikas eksperts kopā ar Čehijas statistikas pārstāvi veica tūrisma statistikas sektora izvērtējumu Armēnijā, lai novērtētu Armēnijas tūrisma statistikas datu atbilstību Eiropas standartiem un praksei. Eksperta vizīte īstenota *Eurostat* projekta ietvaros, kas nodrošina starptautisko un nozaru novērtējumu Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīs.

Sadarbība Baltijas reģiona ietvaros

Turpinājās ilggadējā sadarbība starp Baltijas valstu statistikas iestādēm dažādu ES projektu un pasākumu koordinēšanā un viedokļu saskaņošanā, kā arī pieredzes apmaiņā. Trīspusējās sadarbības ietvaros Baltijas valstu statistikas

CSP eksperte **Ieva Zabarovska**
(pirmā no labās)
vizītē Azerbaidžānas statistikā

CSP eksperte **Dita Zemīte**
(pirmā no kreisās)
darbā Armēnijas statistikā

Starptautiskā sadarība

Baltijas valstu sadarbības vadības sanāksme Latvijā

iestāžu darbinieki tikās septijos pasākumos: Lietuvā (divos), Igaunijā (vienā) un Latvijā (četros). Baltijas valstu kolēģi dalījās pieredzē par aktuāliem jautājumiem uzņēmēdarbības strukturālajā un ārvalstu saistītu uzņēmumu statistikā, cenu un lauksaimniecības statistikā, kā arī diskutēja par darbaspēka apsekojumu un Tautas un mājokļu skaitīšanas gatavošanās un organizēšanas jautājumiem un turpmāku inovāciju un pētniecības un attīstības statistikas pilnveidošanu.

Tradicionāli notika ikgadējā Baltijas valstu statistikas iestāžu vadītāju sanāksme (Latvijā), kurā izvērtēti trīspusējās sadarbības plānošanas un organizēšanas jautājumi, kā arī pārrunātas jaunākās tendences statistikas iestāžu darbā un izaicinājumi saistībā ar ESS attīstības virzieniem. Saskaņā ar ierasto praksi tika prezentēti arī statistikas iestāžu labās prakses piemēri.

Pieredzes apmaiņa

Statistikas jomā lielu pieņesumu nacionālo iestāžu/ sistēmu attīstībā devusi dalīšanās pieredzē un labajā praksē. Arī CSP tās kompetences ietvaros vienmēr ir atvērta pieredzes apmaiņai ar ieinteresētajām pusēm.

Tā pēc Korejas Statistiskās informācijas institūta iniciatīvas CSP mācību vizītē par uzņēmumu demogrāfijas un ar to saistīto statistikas jomu jautājumiem viesojās eksperti no Korejas Republikas Statistikas informācijas institūta. Mācību vizītes laikā CSP eksperti dalījās pieredzē un sniedza konsultācijas par uzņēmumu demogrāfijas datu aprēķināšanu, statistikas datu vākšanas un apstrādes sistēmas izveidi un uzturēšanu, kā arī statistisko vienību ieviešanu un uzturēšanu Statistikas uzņēmumu reģistrā.

Latvijas prezidentūras ES Padomē laikā gūto pieredzi CSP eksperti divu dienu pieredzes apmaiņas vizītē pārrunāja ar Bulgārijas Republikas Nacionālā statistikas institūta prezidenta vietnieci. Bulgārija būs prezidējošā valsts 2018. gada 1. pusē.

CSP eksperti savu pieredzi prezentējuši arī ANO mēroga starptautiskos pasākumos. ANO EEK, Rosstat un NVS Starpvalstu statistiskās komitejas augsta līmeņa seminārā "Nabadzības statistikas harmonizācija NVS valstīs" CSP eksperts Viktors Veretjanovs kā aktīvais dalībnieks bija aicināts aktīvi iesaistīties diskusijās un uzstājās ar savu prezentāciju semināra sesijā par apsekojumiem, kurus izmanto nabadzības mērišanā.

ANO EEK, Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas un Starptautiskās atjaunojamo energoresursu aģentūras IRENA ekspertu sanāksmē par atjaunojamo energoresursu datu vākšanu CSP eksperte Līga Meļko bija krieviski

CSP priekšnieka vietnieks
Kaspars Misāns (ceturtais no labās) un Korejas statistiskās informācijas institūta eksperti vizītē CSP

Bulgārijas Republikas Nacionālā statistikas institūta prezidenta vietniece
Dīāna Jančeva (Diana Yancheva) (no labās) darba vizītes laikā

Starptautiskā sadarība

runājošo valstu grupas moderators un sagatavoja grupas kopsavilkumu par valstu stiprajām un vājajām pusēm kurināmās koksnes datu vākšanā.

CSP eksperti ir priečīgi piedalīties ANO EEK iniciatīvā identificēt statistikas likumdošanas kopējos elementus un attīstīt labas prakses vadību, kas atbilst Oficiālās statistikas pamatprincipiem, Eiropas Statistikas Prakses kodeksam un OECD Padomes rekomendācijām par labo praksi statistikas jomā. CSP eksperti Ieva Začeste un Madars Deaks kopa ar Lielbritanijas koleģiem vada ekspertu ģrupu, kura sagatavo dokumentus un vadlīnijas, kas Jaus nacionālajām statistikas iestādēm gūt idejas, kuras būtu vērts iekļaut nacionālajā likumdošanā un, iespējams, pat vairāk.

Arī CSP eksperti dodas pieredzes apmaiņas vizītēs, lai diskutētu par aktuāliem jautājumiem statistikas jomā, īpaši saistībā ar jauniem metodoloģiskiem izaicinājumiem. CSP eksperti novērtē Zviedrijas Statistikas kolēģu veltīto laiku konsultācijām par tautas skaitīšanas datu iegūšanu no administratīvajiem avotiem, Igaunijas Statistikas kolēģu padomu par EKS 2010 ielaides-izlaides tabulām, kā arī pieredzes apmaiņai veltīto laiku Horvātijas Republikas Statistikas birojā par Pirkspējas paritāšu programmas jautājumiem.

Dalība citos nozīmīgos starptautiskos pasākumos

CSP vadošie darbinieki un speciālisti ir piedalījušies vairākos svarīgos starptautiskos pasākumos, kuros tika apspriesti un apstiprināti starptautiskie statistikas standarti un metodoloģiskie materiāli, panākta vienošanās tālākai Eiropas statistikas sistēmas attīstībai un pilnveidošanai.

ESS kontekstā CSP priekšniece Aija Žīgure ir deleģēta darbam augsta līmeņa darba grupā par statistikas kvalitātes jautājumiem, kuras viens no darbības virzieniem bija ESS Kvalitātes deklarācijas projekta sagatavošana. ESS Kvalitātes deklarācijas mērķis ir skaidrot ieinteresētajām pusēm Eiropas statistikas kvalitātes vadību. Saskaņā ar darba grupas mandātu un, sekojot Kvalitātes deklarācijas apstiprināšanai ESSK, augsta līmeņa darba grupa diskutē un sniedz priekšlikumus tālākajiem soļiem Kvalitātes deklarācijas komunicēšanā, kā arī diskutē par ESS Prakses kodeksa pārskatīšanas procesu.

No 2016. gada 1. janvāra līdz 2019. gada beigām Latvija rotācijas kārtībā ir ievēlēta ANO Statistikas komisijā biedra statusā. Latviju Statistikas komisijā pārstāv CSP priekšniece Aija Žīgure. 2016. gada sesijas ietvaros Latvija ievēlēta arī Komisijas biroja sastāvā un veica ziņotāja pienākumus. Kā Komisijas ziņotājs A. Žīgure aktīvi piedalījās sesijās, paužot viedokli par darba kārtības

Starptautiskā sadarība

jautājumiem par indikatoru ietvaru Ilgtspējīgas attīstības mērķu mērišanai, par lielapjoma datu izmantošanu oficiālās statistikas vajadzībām, nacionālo kontu, migrācijas un IKT statistiku. Tāpat A. Žīgure kā biroja ziņotājs sniedza priekšlikumus Komisijas sesijas secinājumu sagatavošanā pirms to izplatīšanas delegācijām, un sesijas noslēgumā prezentēja secinājumu projektu. Laikā pēc Statistikas komisijas sesijas Latvija aktīvi iesaistījās sesijas secinājumu projekta pilnveidošanā.

2016. gadā pieņemti 16 jauni ES tiesību akti makroekonomiskās, sociālās, cenu, rūpniecības, enerģētikas un citās statistikas jomās. Nemot vērā Eiropas Komisijas Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (REFIT) iniciatīvu, arī statistikas jomā notiek likumdošanas vienkāršošana, lai racionalizētu Eiropas statistikas sagatavošanu. Integrējot vienas statistikas jomas tiesību aktus vienā ietvarā, sagaidāma pakāpeniska tiesību aktu skaita samazināšanās, darba apjomam saglabājoties esošajā līmenī, vai pat pieaugot, nemot vērā datu lietotāju pieaugošās prasības.

2016. gada beigās CSP ir saistoši 393 statistikas jomu regulējoši ES tiesību akti.

Aktivitātes Ilgtspējīgas attīstības mērķu kontekstā

Noslēdzoties iepriekšējai ANO globālās attīstības programmai (Tūkstošgades attīstības mērķi), diskusiju gaitā dalībvalstis, pilsoniskās organizācijas un citi partneri noteica jauno Ilgtspējīgas attīstības dienaskārtību 2030. gadam, ko ANO Ģenerālā asambleja apstiprināja 2015. gada rudenī. To veido 17 ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) un 169 apakšmērķi, kuru īstenošana paredzēta līdz 2030. gadam, lai nodrošinātu tādu attīstību, kas ļem vērā ekonomiskos, sociālos un vides faktorus. Ja Tūkstošgades attīstības mērķi kopumā tika attiecināti uz jaunattīstības valstīm, tad jaunā Dienaskārtība 2030 aicina visas ANO dalībvalstis iekļaut IAM savās nacionālās ilgtspējīgas attīstības programmās atbilstoši savām nacionālajām prioritātēm un vajadzībām.

Lai nodrošinātu Dienaskārtības 2030 īstenošanas uzraudzību un IAM rezultātu mērišanu, ANO Statistikas komisijai ir dots mandāts izstrādāt globālo statistikas indikatoru ietvaru, kā arī sniegt atbalstu valstu statistiskās kapacitātes attīstībai. 2016. gada martā 47. ANO Statistikas komisija apstiprināja 230 globālo indikatoru ietvaru kā praktisku sākuma punktu turpmākajam darbam.

Darbu indikatoru ietvara precizēšanai turpina Starpaģentūru un ekspertu grupa IAM indikatoriem (IAEG-SDGs), regulārās konsultācijās par indikatoru attīstību iesaistot arī dalībvalstis un citus partnerus. Indikatoru nostiprināšanu ietekmē arī valstu statistisko sistēmu kapacitāte, un ar šo dimensiju strādā ANO augsta

Starptautiskā sadarība

līmeņa grupa partnerībai, koordinācijai un kapacitātes celšanai statistikā (HLG).

Lai veicinātu dažādo IAM statistikas sagatavošanā iesaistīto pušu sadarbību, savstarpējo koordināciju un pieredzes apmaiņu oficiālās statistikas attīstībā, tika organizēts pirmais ANO Datu forums, kurā piedalījās arī CSP eksperte Lelde Arnicāne. Forumu diskusijas atspoguļoja statistikas sistēmai būtiskākos jautājumus tuvākajā nākotnē: inovāciju un jauno tehnoloģiju ienākšanu statistikas ražošanā, datu un statistikas lasītspējas veicināšanu starp lietotājiem, kā arī izaicinājumu atspoguļot statistiku par dažādām sabiedrības grupām, īpaši visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem. CSP kā nacionālās statistikas sistēmas koordinējošajai institūcijai ir nozīmīga loma, nodrošinot datu atbilstību un pieejamību starptautiskajām ANO aģentūrām un ANO globālo indikatoru datubāzei.

Arī Latvijā sākts darbs pie IAM ieviešanas nacionālajā politikas plānošanas kontekstā Pārresoru koordinācijas centra vadībā, IAM integrējot esošajos ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentos to pārskatīšanas gaitā – Nacionālajā attīstības plānā 2014.–2020. gadam un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam.

Ministrijām un citām atbildīgajām iestādēm, nosakot nacionālās politikas plānošanas prioritātes IAM kontekstā, CSP sniedz nepieciešamo atbalstu politikas plānotājiem, gan informējot par starptautisko organizāciju piedāvātajiem indikatoriem IAM mērišanai, gan nacionālo indikatoru noteikšanā.

2016. gada pavasarī CSP veica sākotnējo novērtējumu par globālo IAM indikatoru pieejamību Latvijā, nosakot CSP pieejamos indikatorus, kā arī identificējot citas iestādes, kas būtu atbildīgas par attiecīgo datu nodrošināšanu Latvijā. ANO globālie indikatori ir iedalīti trijās pakāpēs atkarībā no to metodoloģiskās gatavības un datu pieejamības. CSP veica novērtējumu par pirmajām divām pakāpēm, t.i., par indikatoriem (65 % no kopējā indikatoru skaita), par kuriem šobrīd ir vislielākā skaidrība. Sākotnējais novērtējums liecina, ka Latvijā ir pieejami ap 34 % globālo IAM indikatoru, kas sakrīt arī ar Eurostat pašvērtējumu par Eiropas Statistikas sistēmā pieejamajiem datiem ANO globālo indikatoru nodrošināšanai.

Arī ES un OECD norit darbs IAM integrēšanai to darbības virzienos. CSP ir iesaistīta starpvalstu un reģionālā līmeņa aktivitātēs saistībā ar IAM statistiku, lai nodrošinātu nacionālo procesu sasaisti ar Latvijai būtiskākajām starptautiskā līmeņa aktivitātēm.

Eiropas diena

9. maijā CSP jau astoņpadsmito reizi ar izglītojošu semināru ciklu atzīmēja Eiropas dienu. CSP viesojās Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Āzijas studiju nodalas profesors **Leons Taivāns**. Interesentiem bija iespēja dzirdēt profesora prezentāciju par Āzijas, Āfrikas un Eiropas kultūras, reliģijas un vēstures savstarpējo mijiedarbību un ietekmi uz bēgļu krīzi Eiropā, kā arī migrācijas prognozēm Latvijā. Savukārt CSP informācijas drošības vadītājs Kristaps Miļevskis iepazīstināja semināra dalībniekus ar jaunumiem fizisko personu datu aizsardzības likumdošanā attiecībā uz personas datu apstrādi. Semināra noslēgumā CSP darbinieki piedalījās konkursā, kurā atraktīvā formātā tika aicināti minēt Eiropas valstu galvaspilsētas.

Eiropas diena

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

CSP Informācijas čentra
atklāšana

Ēnu dienas dalībnieki
ar CSP pārstāvjiem

Statistikas datu ekspedīcija

CSP informācijas centrs jaunās telpās

2. februārī jaunās telpās Lāčplēša ielā 1 durvis vēra CSP Informācijas centrs, kurā apmeklētājus, kā līdz šim, gaida katru darbdienu no pl. 10.00 līdz 17.00 (piektdienās līdz pl. 16.00). Informācijas centrā var pasūtīt CSP publikācijas, atrast statistisko informāciju par Latviju un citām valstīm, kā arī noformēt un iesniegt pieprasījumu nepieciešamajām izziņām vai speciālas informācijas sagatavošanai. Informācijas centra telpas ir piemērotas un aizvien biežāk tiek izmantotas dažādu semināru un prezentāciju rīkošanai.

Ēnu diena

10. februārī CSP piedalījās Ēnu dienā, kurā piedāvāja astoņas vakances tādās profesijās kā ES lietu koordinators, statistikis-sociologs un statistikas matemātiķis. Vislielākā jauniešu interese bija par statistikas matemātiķa profesiju, tāpēc CSP matemātiķiem šajā dienā bija sešas ēnas.

Atvērto durvju diena

30. septembrī Atvērto durvju dienā CSP viesojās 80 jaunieši no četrām Rīgas izglītības iestādēm. Četrās lekcijās CSP eksperti stāstīja jauniešiem par iestādes darbību un lomu Latvijas un Eiropas statistikas sistēmā, atklāja jaunākos statistikas faktus par jauniešiem un viņu dzīvi pēc skolas – izglītības un karjeras izvēli, darba tirgus apstākļiem. Loģistikas mācību programmas audzēkņi noskaidroja, kā iegūst transporta statistiku un kāds ir nozares raksturojums skaitlījos, kā arī paši praktiski meklēja un vizualizēja transporta datus. Savukārt komerczinību studenti uzzināja vairāk par Latvijas eksporta nedienām un veiksmes stāstiem.

Statistikas datu ekspedīcija

20. oktobrī Eiropas statistikas dienas ietvaros CSP kopā ar Datu skolu rīkoja datu ekspedīciju, kurā bija aicināti piedalīties stāstnieki, programmētāji, analītiķi un citi datu entuziasti. Ekspedīcijas laikā dalībnieki meklēja stāstus CSP ārējās tirdzniecības, sociālekonominiskajos, telpiskajos u.c. datos. Rezultātā tapa datos balstīti stāsti un lietotņu prototipi.

CSP speciālbalva

9. novembrī laikraksta "Dienas Bizness" rīkotajā Latvijas lielāko uzņēmumu TOP 500 apbalvošanas ceremonijā CSP priekšniece Aija Žīgure akciju sabiedrībai "Latvijas Finieris" pasniedza CSP speciālo balvu par teicamu sadarbību kvalitatīvas statistikas nodrošināšanā. Ik gadu CSP sadarbojas ar laikrakstu

Komunikācija ar sabiedrību

"Dienas Bizness" žurnāla "TOP 500 Latvijas lielākie uzņēmumi" veidošanā, sniedzot datus par lielākajiem eksportētājiem un importētājiem iepriekšējā gadā, par uzņēmumiem ar lielāko eksporta un importa apjoma pieaugumu gada laikā u.c.

Publicitāte medijos

2016. gadā CSP izplatījusi 140 statistikas ziņas, kā arī informāciju par CSP darbības aktualitātēm. Medijos CSP pieminēta 7 240 reizes: 78 % pieminējumu ir latviešu, 22 % – krievu valodā. Pēc rakstu tipiem CSP pieminējumu sadalījums ir šāds: 70 % ziņas, 14 % pārskati, 10 % cita tipa publikācijas (komentāri, intervijas un reportāžas).

Vislielākais pieminējumu skaits bija tiešsaistes medijos (38 %), ziņu aģentūrās (28 %), radio un nacionālajos laikrakstos (katrā 11 %), reģionālajos laikrakstos (7 %), televīzijā (3 %), kā arī žurnālos (2 %).

CSP ziņu tematikas topu veido šādas tēmas: nodarbinātība, demogrāfija, inflācija, iekszemes kopprodukts un ārējā tirdzniecība.

2016. gadā publicētas divas intervijas ar CSP priekšnieci Aiju Žīguri: 29. novembra laikrakstā "Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai" publicēta Jura Paidera intervija "IKP unikalitāte ir pārspilēta", bet dienu vēlāk, 30. novembrī, žurnālā "Ieva" lasāma Lolitas Lūses intervija "Aiz skaitļiem redzēt dzīvi". Savukārt pēc LNT rīta ziņu raidījuma, kurā viesojās CSP priekšniece, 30. augusta laikrakstā "Diena" bija skatāma karikatūra saistībā ar nākamo tautas skaitīšanu Latvijā.

Sociālie tīkli

Lai veicinātu komunikāciju ar datu lietotājiem, CSP izmanto arī sociālos tīklus *Twitter* un *Facebook*. *Twitter* izveidoti divi iestādes konti – latviešu (@CSP_Latvija) un angļu (@CSB_Latvia) valodā. Abos kontos tiek atspoguļotas visas CSP izplatītās statistikas ziņas, infografikas, kā arī sniegtā informācija par CSP darbības aktualitātēm un izdotajām publikācijām. Papildu informatīvajai funkcijai *Twitter* tiek izmantots arī diskusijai ar datu lietotājiem. Tajā tiek sniegtas operatīvas atbildes uz sekotāju jautājumiem vai komentāriem par CSP datiem.

2016. gada beigās @CSP_Latvija kontam bija 4 320 sekotāju. Gada laikā publicēti 425 ieraksti, kas skatīti, komentēti vai ieteikti 1,3 milj. reižu (par 520 tūkst. reižu vairāk nekā 2015. gadā). *Facebook* kontam bija 274 lietotāju.

2016. gadā sagatavotas un sociālajos tīklos publicētas sešas statistikas

CSP priekšnieči **Aija Žīgure** pasniegusi balvu AS "Latvijas Finieris" pārdošanas dienesta direktoram **Valdim Kulpem**

Laikraksta "Dienas"
30.08.2016. karikatūra,
Zemgus Zaharāna zīmējums

Komunikācija ar sabiedrību

infografikas: "Lieldienas", "Pārtikas produktu patēriņš", "Ja Latvijā būtu 100 iedzīvotāju", "Jāni", "Statistika par kārbiem", "Ziemassvētki".

Informācijas pieprasījumi

2016. gadā CSP sniegusi atbildes uz 1 144 informācijas pieprasījumiem no iedzīvotājiem, valsts institūcijām un uzņēmumiem, kā arī 28 datu lietotāji regulāri nodrošināti ar statistikas datu apkopojumiem. Tāpat atbildēts uz 235 mediju jautājumiem. No medijiem visbiežāk datus vai CSP komentārus prasīja "Dienas Bizness" (48), "Latvijas Avīze" (24), Latvijas Televīzija (17), Latvijas Radio (10), "Diena" (9) un LNT (9). Eiropas Savienības Statistikas biroja (*Eurostat*) datu lietotājiem sniegtas atbildes uz 142 jautājumiem par ES statistiku.

PERSONĀLS

PERSONĀLS

2016. gadā apstiprināta CSP **personālvadības stratēģija** 2016.–2018. gadam ar sistēmisku pieeju cilvēkresursu vadībā, orientējoties uz pārmaiņām un izaicinājumiem ne tikai iestādes līmenī, bet arī ESS ietvaros. CSP personālvadībā balstās uz šādām **pamatvērtībām**: zināšanas, sadarbība, atklātība, tiesiskums un atbildība.

Personāla sastāvs

2016. gada beigās CSP sistēmā ir 560 amatu vietas: 271 (48 %) ierēdņu amats un 289 (52 %) – darbinieku. Pārskata periodā nodarbināti arī 8 ārštata darbinieki.

Lielākā daļa strādā centrālajā iestādē Rīgā (75 % no kopējā skaita), bet pārējie – reģionālajās struktūrvienībās: Kuldīgas, Preiļu un Valmieras datu savākšanas un apstrādes centros. 21 % ir intervētāji un cenu reģistratori, kuri darbu veic dažādos Latvijas reģionos.

Ir notikusi funkciju izvērtēšana CSP struktūrvienībās: lai izstrādātu priekšlikumus nākamās tautas skaitīšanas organizēšanas pilnveidošanai, no 2016. gada 4. janvāra līdz 2023. gada 30. decembrim Tautas skaitīšanas daļā izveidotas 3 jaunas vecākā referenta amata vietas, bet Matemātiskā nodrošinājumā daļā – 1 statistikas matemātiķa amata vieta.

Klientu apkalpošanas noslodze izvērtēta arī Informācijas centrā, tādēj samazināta viena referenta amata vieta, jo datu lietotāji arvien vairāk izmanto CSP mājaslapā pieejamo statistikas datubāzu informāciju. Pārvaldes saimniecisko un līgumiskās uzraudzības uzlabošanas nolūkā Juridiskā un pārvaldes organizācijas departamenta sastāvā iekļauta Tehniskās ekspluatācijas un saimniecības daļa.

Pēdējos gados pieaug personāla mainība (2013. gadā – 9 %, bet 2016. gadā – jau 12 %), un tai ir tendence strauji pieaugt.

Pērn darbu uzsāka 52 darbinieki un atbrīvoti 63 nodarbinātie. Galvenie iemesli darba attiecību pārtraukšanai ir nekonkurēspējīgs atalgojums (10 darbinieki pārgājuši darbā privātajā sektorā vai valsts pārvaldes ietvaros pārcelti uz ministriju), pensijas vecuma sasniegšana (7), veselības stāvokļa dēļ (4), pārbaudes laika neizturēšanas dēļ (6), dzīvesvietas maiņas dēļ (2), kā arī amata likvidācija (3), pēc paša vēlēšanās vai pušu vienošanās – 31.

2016. gadā CSP tika izsludināti 80 konkursi uz 93 ierēdņu un darbinieku amatiem: 43 konkursi uz ierēdņu amatiem un 37 konkursi uz darbinieku

Personāls

amatiem. 24 konkursi ir noslēgušies bez rezultāta pretendantu nepietiekamu prasmju dēļ, savukārt 7 amata konkursos nebija pieteicies neviens pretendents. Šī iemesla dēļ CSP aicina pieteikties darbiniekus no pārvaldes. Lai nodrošinātu labu pārvaldību un struktūrvienības uzdevumu sekmīgu izpildi un veicinātu ierēdja kvalifikācijas izaugsmi, 6 pārvaldes nodarbinātie pārcelti darbam citās struktūrvienībās.

Īpaši problemātiski joprojām ir atrast darbiniekus intervētāju amatiem Rīgā un informātikas un makroekonomiskās statistikas jomas speciālistus, sistēmanalītikus nekonkurētspējīga atalgojuma un augsto kvalifikācijas prasību dēļ.

Personāla kvalifikācija, demogrāfiskais sadalījums

76,7 % no CSP strādājošajiem ir iegūta augstākā akadēmiskā vai augstākā profesionālā izglītība, vidējā profesionālā un vidējā izglītība – 22,7 %, savukārt ar pamata izglītību strādā 0,6 %.

Lielākā daļa nodarbināto (60 %) izglītību ieguvuši ar statistiku, ekonomiku vai IT saistītās jomās, pārējās (40 %) visvairāk pārstāvētās ir socioloģija, komunikācijas zinātnes, matemātika, tiesību zinātnes.

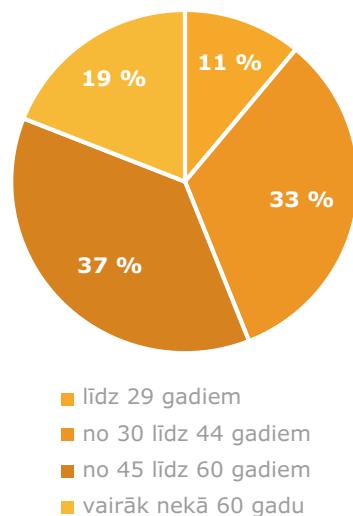
No visiem CSP strādājošajiem 14 % vīrieši un 86 % – sievietes.

Kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi

Mācību vajadzības tiek noteiktas, nemot vērā CSP stratēģisko virzību, struktūrvienību funkcijas u.c. kritērijus, kas pamato mācību nepieciešamību efektīvai darba uzdevumu izpildei, apstiprinot kārtējā gada Mācību plānu. CSP darbinieku apmācība tiek organizēta, izmantojot ārējās un iekšējās mācības, atbalstot dalību Eiropas statistiķu kvalifikācijas paaugstināšanas kursoš. 2016. gadā ir izveidota e-apmācību vietne kā viens no iekšējās komunikācijas kanāliem zināšanu pārbaudei, iekšējai testēšanai un atgriezeniskās saites saņemšanai par mācībām, kā arī pieredzes apmaiņai.

Personāla stratēģijas ieviešanas Rīcības plāna aktivitātes personāla stratēģisko mērķu sasniegšanai vērstas uz darbinieku motivācijas uzlabošanu, labvēlīgas sociālās un psiholoģiskās darba vides apstākļu nodrošināšanu. Plāna īstenošanas ietvaros trīs mēnešu garumā notika 36 vidējā un zemākā līmeņa vadītāju vadības kompetenču paaugstināšanas 3 moduļu mācības par darba izpildes vadību un stratēģisko redzējumu.

Sadalījums pa vecuma grupām

Personāls

2017. gadā ir paredzēts turpināt mācības vadības kompetenču attīstīšanā, nodrošinot šīs mācības arī augstākajai vadībai un departamentu direktoriem. Atbilstoši apstiprinātajam mācību plānam notikušas mācības par tēmu "Saziņa ar sabiedrību un komunikācija – mediju treniņš", saskarsmes mācības cenu reģistratoriem, intervētājiem un pārskatu vācējiem, mācības finanšu vadības jomā "Starptautiskie grāmatvedības pārskati" un citas. CSP atbalsta funkciju veicēji apmeklē mācības juridiskajos, darba likumdošanas, personas datu aizsardzības, grāmatvedības, kvalitātes vadības un informācijas tehnoloģiju jautājumos. Nīderlandes Statistikas biroja eksperts pērn vadīja konsultācijas par administratīvo datu kvalitātes novērtēšanu.

Regulāri tiek organizētas iekšējās mācības darbā ar datu savākšanu, apstrādi, analīzi un izplatīšanu, seminārs jaunajiem darbiniekiem, cenu reģistratoriem, intervētājiem, projektu vadītājiem, kā arī citiem darbiniekiem profesionālo zināšanu pilnveidošanai. Gada pēdējā ceturksnī tika noorganizētas iekšējās apmācības datorprasmju (Access) pilnveidošanai.

Statistiķu mācības

2016. gadā 16 pārvaldes nodarbinātajiem savu profesionālo kompetenču paaugstināšanai bija iespēja apmeklēt arī Eiropas statistiķu apmācību programmas (ESTP) piedāvātos kursus par dažādām tēmām.

Kopā ārējās mācības (gan tās, kuras notikušas ārpus CSP telpām, gan tās, kuras notikušas CSP telpās ar pieaicinātu pasniedzēju) ir apmeklējuši vairāk nekā 350 nodarbināto.

Personāls

CSP veiktie pārvaldības procesa pilnveidošanas pasākumi, e-pārvaldes iespēju efektīva lietošana iestādes iekšējā darba organizācijā un starpiestāžu sadarbības procesos nodrošinājusi 2016. gadam plānoto uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi. Īstenojot aktīvu pārmaiņu vadību, CSP attīsta jaunas prasmes un zināšanas arī jauno tehnoloģiju efektīvā izmantošanā iestādē – tā ir virzība uz *bezpapīra* ofisu. Valsts pārvaldes iestāžu vidū 2016. gada februārī CSP atzīta par "Latvijas e-indeksa" uzvarētāju.

CSP vadība novērtē iestādes darbinieku veikumu CSP mērķu sasniegšanā, augstas darba kvalitātes nodrošināšanā, starptautiskas atpazīstamības veicināšanā.

Pateicību par apzinīgu ikdienas darbu un sasniegtajiem rezultātiem CSP vadība izteikusi iestādes labākajiem darbiniekim un pasniegusi **CSP Atzinības** un **Pateicības rakstus**:

Informācijas, izdevniecības un poligrāfijas departamenta Izdevniecības daļas ģeogrāfiskās informācijas sistēmas speciālistam **Dāvim Kļaviņam** par inovāciju statistikas analīzē, atklājot statistikas ģeotelpisko aspektu un popularizējot to;

Stratēģiskās plānošanas un resursu vadības departamenta Resursu plānošanas, analīzes un koordinācijas daļas vadītājai **Dzidrai Ceihnerei** par nozīmīgu ieguldījumu un nopelniem Latvijas statistikas sistēmas attīstībā un tās darbības veicināšanā;

Statistikas metodoloģijas un kvalitātes departamenta direktora vietniecei Matemātiskā nodrošinājuma daļā **Ievai Ainārei** par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas statistikas sistēmas attīstībā un iestādes darbības sekmēšanā.

Izteikta atzinība un pasniegts Centrālās statistikas pārvaldes **Pateicības raksts**:

Lauksaimniecības un vides statistikas departamenta Lauksaimniecības statistikas daļas vecākajai referentei **Marutai Miķelsonei** par augstiemedarba rezultātiem, profesionalitāti un darba pienākumu priekšzīmīgu izpildi;

Lauksaimniecības un vides statistikas departamenta Lauksaimniecības statistikas daļas statistikei **Norai Gojdinai** par ilggadēju un profesionālu darbu statistikas sistēmā;

Sociālās statistikas departamenta Ienākumu un dzīves apstākļu statistikas daļas vecākajai referentei **Darjai Gorevai** par inovatīvu ieguldījumu statistikas

Personāls

iegūšanas procesa attīstībā, sekmīgi ieviešot *EU-SILC* apsekojumā CAWI versiju;

Sociālās statistikas departamenta Ienākumu un dzīves apstākļu statistikas dajas vecākajai referentei **Lienei Ābolīnai** par inovatīvu ieguldījumu statistikas iegūšanas procesa attīstībā, sekmīgi ieviešot *EU-SILC* apsekojumā CAWI versiju;

Uzņēmumu statistikas departamenta Uzņēmumu finanšu un investīciju statistikas dajas vecākajai referentei **Inesei Basovai** par nozīmīgu ieguldījumu statistikas kvalitātes nodrošināšanā un darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanā.

2016. GADA
FINANŠU PĀRSKATS

2016. gada finanšu pārskats

1. Dotācija no vispārējiem iegēmumiem, kopā (eiro)	10 307 711
tai skaitā:	
■ programma "Statistiskās informācijas nodrošināšana"	9 435 767
■ programma "Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana"	871 944
2. Iegēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu iegēmumi	146 260
3. Transferti, kopā (eiro)	10 307 711
tai skaitā:	
■ programma "Eiropas Sociālā fonda projektu un pasākumu īstenošana"	27 712
■ programma "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana"	3 043
Iegēmumi kopā (eiro)	10 484 726

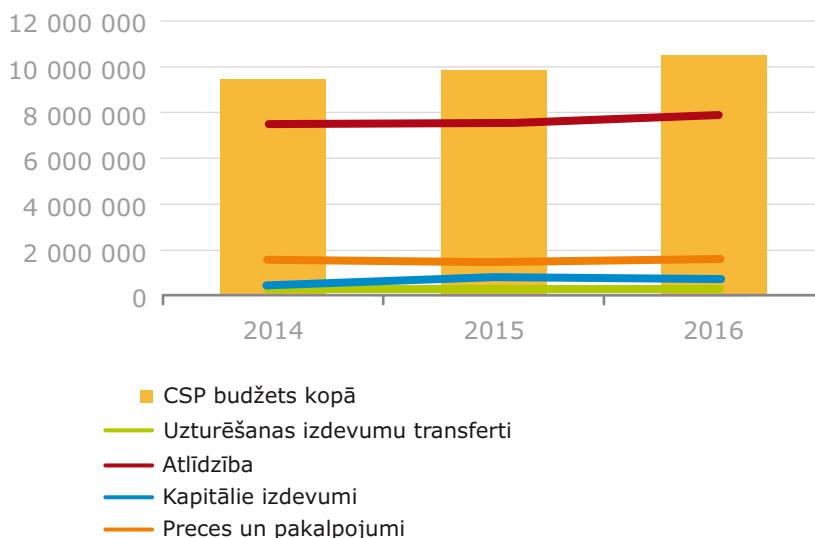
Centrālās statistikas pārvaldes budžeta izpilde 2016. gadā (eiro)

1. Kārtējie izdevumi	9 529 600
tai skaitā:	
1.1. atalgojums	5 912 155
1.2. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	1 990 625
1.3. komandējumu un dienesta braucienu izdevumi	212 155
1.4. pakalpojumu apmaka, materiālu iegāde	1 414 665
no tā:	
■ pasta, telefona un citu sakaru pakalpojumu apmaksas	154 703
■ izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem	162 999
■ izdevumi preču un inventāra iegādei	205 302

2016. gada finanšu pārskats

2. Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	254 580
3. Uzturēšanas izdevumu transferti	2 194
4. Kapitālie izdevumi	725 935
tai skaitā:	
■ nemateriālie ieguldījumi	385 289
■ datortehnika, sakaru un cita biroja tehnika	214 531
■ pārējie iepriekš neklasificētie pamatlīdzekļi	126 112
<i>Izdevumi kopā (eiro)</i>	10 512 306

CSP budžets

NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE
PASĀKUMI

NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

2017. gadā veicamie prioritārie pasākumi

2017. gada CSP galvenās aktivitātes ir nodrošināt oficiālās statistikas datu ražošanu un infrastruktūras attīstību atbilstoši lietotāju vajadzībām, vienlaikus samazinot administratīvo slogu respondentiem un celot datu kvalitāti:

- veikt Statistikas likumā paredzētos uzdevumus un nodrošināt *Oficiālās statistikas programmas 2017.-2019. gadam* izpildi kompetences ietvaros:
 - nodrošināt statistiskās informācijas ieguvi, apstrādi un analīzi makroekonomiskās, uzņēmumu, lauksaimniecības un vides, cenu un sociālās statistikas jomā;
 - nodrošināt teritoriālās statistikas iegūšanu un pieejamību.
- nodrošināt statistisko datu lietotājus ar valsts ekonomisko situāciju raksturojošu statistisko informāciju;
- veikt 2000. gada tautas skaitīšanas datu ģeoreferencēšanu un izveidot pētniecības datu kopu;
- veikt pasākumus respondentu noslodzes mazināšanai un paplašināt administratīvo datu avotu izmantošanu oficiālās statistikas nodrošināšanā;
- veikt sagatavošanas darbus 2021. gada tautas skaitīšanai;
- paaugstināt statistikas kvalitāti un pilnveidot metodoloģiju;
- attīstīt informācijas tehnoloģijas (IT) oficiālās statistikas nodrošināšanā un turpināt darbu pie *Statistikas portāla* projekta;
- starptautiskās sadarbības veicināšana ar aktīvu dalību OECD, *Vision 2020*, ANO Statistikas komitejā, *Eurostat* darba grupās un komitejās, Baltijas valstu statistikas iestādēs;
- programmas "*Statistikās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai*" ietvaros īstenot grantu projektus, tajā skaitā arī *Vision 2020* attīstības projektus, pilnveidot esošās un ieviest jaunas metodoloģijas.

CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE

Pārskatu veidoja:

Dzidra Ceihnere

Informāciju pārskatam sniedza:

Armands Plāte, Arturs Jaunzems, Dace Tomase, Dana Zariņa, Ieva Aināre, Ieva Zemeskalna, Ieva Začeste, Ilze Skujeniece, Guna Graudiņa, Gundega Kuzmina, Janīna Dišereite, Jolanta Minkevica, Lolita Grase, Madara Ose, Maranda Behmane, Pāvels Onufrijevs, Ramona Skakunova, Uldis Ainārs, Vita Kisļicka

Datorsalikums, dizains:

Maija Graudiņa

Redaktore:

Diāna Ļubarte

Fotogrāfiju autori:

Kaspars Vasaraudzis, Pēteris Veģis, Baiba Zukula, Inta Vanovska, Valsts kanceleja

gada pārskats
2016